

902.
902
A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉRTESITŐJE

AZ 1914—15. TANÉVRŐL

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 58. ÉVÉBEN.

SZERKESZTETTE:

BÚN SAMU

A FERENCZ-JÓZSEF-BEND LOVAQA,
IGAZGATÓ.

Leclár, napl.

6779/1915

NAGYKANIZSA, 1915.

AZ „ELITE” KÖNYVNYOMDÁ NYOMÁSA.

19. 7.
275.

Iskolaszék.

Elnök: Dr. Rothschild Jakab
Alelnök: Heltai József
Jegyző: Barta Lajos

- Dr. Neumann Ede, iskolai felügyelő
- 5 Bettlheim Győző
Bún Samu, igazgató
Domány Ármin
ujnépi Elek Ernő
Grünhut Henrik
- 10 Halpen Mór
Kertész József
Krámer Lajos
Löwe Adolf
Dr. Miklós Dezső
- 15 Dr. Ollop Mór
Ötvös Emil
Pongor Henrik
Rapoch Gyula
Rothschild Zsigmond
- 20 Dr. Rothschild Samu
Scherz Richárd
Schwarz Ignác
csapi Sommer Ignác
Szommer Náthán
- 25 Stern Sándor
Dr. Weisz Lajos
Weisz Jakab
Zerkowitz Lajos
-

II.

Jelentés a lefolyt 1914—15. tanévről.

Súlyos idők, világháboru közepette, nyitottuk meg ezt a tanévet. Lángba borult egész világrészünk. Ránk kényszerítettek egy háborút, melyhez terjedelmében és borzalmaiban hasonlót a történelem nem ismer. Minden oldalról ellenségtől körülvéve és egyik szövetségesünktől hitszegően elhagyva, sőt diadalaink közepette álnokul hátba támadva küzd hős seregünk oroszán bátorsággal dicső, hatalmas szövetségesünk, Németország, harcedzett, hatalmas csapataival vállvetve hazánk függetlenségeért, csorbitatlan fennállásáért, becsületeért és boldogságáért.

Midőn e sorokat írjuk, 10 havi kemény harc után, fokozott hévvel foly e gigászi küzdelem, melynek eddigi eredményeként a szövetkezett magyar-osztrák-német hadseregek az ellenséges államok jelentékeny területét megszállva tartják, míg drága hazánk földjén egyetlen élő ellenséges katona nincs.

Az iszonyu háboru iskolánk életében is éreztette hatását. A javító, magán- és érettségi vizsgálatokat a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 116.199. 1914. sz. rendelete értelmében a rendes időben tartottuk ugyan, a tanítást azonban két tanárunk, *Balog Dávid* és *Elek Mór* bevonulása és az összes iskolai helyiségeknek katonai kórházul való átengedése miatt csak szeptember 15.én kezdhettük meg.

Katonai szolgálatra behivatott továbbá iskola-orvosunk, dr. Darányi Árpád, nyug. törzsorvos.

Balog tanárt ő felsége a király a háboru folyamán buzgó és hasznos szolgálataiért főhadnaggyá léptette elő. Fogadja ezért e helyen is szívélyes üdvözetünket.

Szívünk mélyéből kívánjuk, hogy szeretett kártársainkat minél előbb jó egészségben körünkben viszontláthassuk, hogy rendes munkájukat a tőlük megszokott buzgósággal folytathassák.

Az alább következő kimutatásban közöljük a haza védelmében hadba vonult, hősi halált halt, megsebesült, vagy fogságba került ama volt tanítványaink névsorát, kiknek adatait felhívásunkra hozzátartozóik velünk közölték. E kimutatás természetesen nem teljes, mert hiszen csak érettségizett tanulóink száma is a 600-at meghaladja, kiknek nagy része szállt harcba.

Tanítási helyiségül a hitközség a pótimaházat és az előljároság tanácskozási termét engedte át, melyekben az előadást olyképp tartottuk meg, hogy a pótimaházban délelőtt 8 órától 1 óráig a középső, délután 2 órától 6 óráig az alsó osztály, a tanácsteremben a felső osztály délelőtt 8 órától 1 óráig nyert oktatást a tanári értekezlet által megállapított és kir. főigazgató ur által jóváhagyott ideiglenes, redukált óraszámban.

A hiányzó tanárok óráinak helyettesítésével az iskolaszék Jellinek Márk és Rácz Lajos, áll. polgári iskolai tanárokat, valamint Kertész József okl. polg. isk. tanárt, izr. el. isk. igazgatót bizta meg, hogy a tanítás a tanév végeig zavartalanul folyt.

A tanári kar odaadó működésének köszönhető, hogy a tanulmányi eredmény a redukált heti óraszám dacára teljesen kielégítő.

A beiratkozott tanulók száma újból szaporodást mutat.
Beiratkozott

az alsó osztályba . . .	49
a középső osztályba . . .	44
a felső „ . . .	38
összesen . . .	131 tanuló.

Az iskolát a tanév végeig látogatta

az alsó osztályban . . .	47
a középső osztályban . . .	42
a felső „ . . .	38
összesen . . .	128 tanuló.

Iskolánk látogatottsága az utolsó évtizedben egy év kivételével állandóan emelkedett, mi a következő táblázatos kimutatásból kitűnik:

Tanév	Beiratkozott	A tanév végeig járt	Tanév	Beiratkozott	A tanév végeig járt
1905—6.	71	69	1910—11.	116	113
1906—7.	91	87	1911—12.	121	117
1907—8.	101	98	1912—13.	125	122
1908—9.	117	111	1913—14.	127	124
1909—10.	112	107	1914—15.	131	128

A felvett tanulók közül tandijmentes volt: teljesen 21, részben 41. Az elengedett tandij összege K 8210.—

A tanári karban nem történt változás.

Nagys. *Kirchner Béla* kir. főigazgató úr április 9-én meglátogatta intézetünket, mely alkalommal elnöklete alatt a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 913/1915. eln. sz. rendeletével elrendelt érettségi vizsgáló bizottsági értekezletet tartottuk meg azon 1895. és 1896-ban született felső osztályu tanulókra nézve, kik a *népfelkelői szemlén* alkalmasaknak találtattak és hadi szolgálatra bevonultak. E tanulók száma 6 volt, névszerint: *Bálints Ferenc, Fischel György, Gruber József, Grünfeld Árpád, Mautner Pál* és *Tornyos Ferenc*.

Őszinte fájdalommal jelentjük, hogy *Dr. Schwarz Adolf* ügyvéd ur, a felügyelő-bizottság 1901 óta egyik derék tagja, szeptember 10-én rövid szenvedés után elhunyt. Benne iskolánk nem csak a nagy tehetségű felügyelőbizottsági tagot, hanem egyik legrégebb tanárát veszítette. 1892/3-ban a jogi és közgazdasági, 1893/4—1895/6-ban a jogi ismereteket tanította. Nem volt szakbeli paedagógus, de kitűnő szónoki képességét, éles megfigyelő tehetségét a katedrán is tárgya és tanítványai előnyére érvényesítette. Nyugodt előadási modorával tanulói szeretetét és a tanítás sikerét biztosította. Vele városunk és megyénk közéletének is egyik oszlopos tagja dőlt ki.

Jelentésünket azzal a hó óhajjal zárjuk be: Adja a Mindenható, hogy mire az új tanévet megnyitjuk, az irtó, kegyetlen háboru véget érjen, hogy visszatérjen a sokáig nélkülözött béke, hogy áldás sarjadjon a vérrel áztatott földből a nagy megpróbáltatásból megújodva kikerülő drága, édes hazánkra!

III.

Hőseink.

Hazánk védelmében hadba vonult, kitüntetésben részesült, hősi halált halt, megsebesült, vagy fogságba esett ama tanulóink névsora, kikről a rájuk vonatkozó adatok tudomásunkra jutottak.

Andor György, ér. 1894-ben. Az északi harctéren automobilon az ellenséges táboron keresztültörve fontos értesítést vitt a hadsereg főparancsnokságának. E bravuros cselekedetért ő felsége a *Signum laudis*-sal tüntette ki.

Beck Sándor, ér. 1909-ben. Egyéves önk. alvadász a cs. és kir. 9. sz. tábori vadászászlóaljban. Több galíciai ütközetben vett részt. Nov. 4-én Sary Sambornál megsebesült. Felgyógyulása után visszament a harctérre.

Biró István, ér. 1907-ben. Hadnagy a cs. és kir. 65-ik gyalogezredben. Részt vett a kavalai, limanovai, alsó-dunajeci és a Tarnov menti csatákban. Hős magatartásáért a *Signum laudis*-sal lett kitüntetve.

Blankenberg Imre, ér. 1896-ban. A 20-ik honvédezred főhadnagya. Részt vett a Nida és Pilica menti csatákban. November hóban lábfagyás miatt a harcteret el kellett hagynia. Május elején újból bevonult a harctérre.

Brandlhofer Frigyes, ér. 1912-ben, hadapród a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben, 15 ütközetben vett részt. Az ivangorodi ütközetben soron kívül léptették elő. Wolbromnál nov. 14-én sebesült meg.

Czech Albert, ér. 1906-ban, a cs. és kir. 71-ik gyalogezred hadnagya, több Orosz-Lengyelországi csatában vett részt, melyek folyamán orosz fogságba került.

Fischer István, ér. 1912-ben, hadapródörmester a cs. és kir. 67-ik gyalogezredben, megbetegedett az északi harctéren. *Ezüst vitézségi érmet* kapott az ellenség előtt tanusított vitézségeért.

Frankl József, ér. 1908-ban, fővadász a cs. és kir. 8. vadászzászlóaljban. A grodeki ütközetben sebesült meg. Felgyógyulása után újra ment a harctérre.

Freund Károly, ér. 1909-ben, a 31-ik honvédegyalozred zászlósa. Március 8-án Uzsoknál fogságba került.

Grünfeld Elek, ér. 1909-ben, hadnagy az 51-ik honvédegyalozredben. Részt vett a tarnopoli, novajoi, pisemyslanyi, roberkai, és lemergi ütközetekben. Egy fontos positio megvédése miatt, melyet még súlyos sebesülése ellenére is tudott tartani, *I. oszt. vitézségi érmet* kapott.

Hamburg Sándor, ér. 1909-ben, tart. hadapród a 73-ik gyalozredben. Részt vett a Drina menti harcokban, Crua Bara mellett megsebesült.

Handelsmann Ferenc ér. 1910-ben. A 48-ik gyalozred önkéntese. Részt vett több kárpáti csatában, melyek egyikében hősi halált halt.

Herrnstein Pál, ér. 1911-ben. A 8. sz. tábori zászlóalj hadapródmestere. Részt vett a gorlicei, lemergi, grodeki és novemiasztói ütközetekben. Okt. 21-én tüdőgyulladásban betegedett meg. Hosszú betegségéből januárban felgyógyulván ismét az északi harctérre ment. Egyik előnyomulásunkkor Luchinál dumdum golyó által febr. 25-án súlyosan megsebesült. Nagyváradra, innen Nagykanizsára került, hol felgyógyulását újból várja.

Hoffmann Sándor, ér. 1909-ben, önk. káplár a 4-ik bosnyák ezredben. Aug. 28-án egy küldetés alkalmával Lublin előtt gránáttal a fején és fülén megsebesült. *Ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve és zászlóssá kinevezve. Ezekről ő nem tud semmit, mert ugyanakkor orosz fogságba került.

Jirovec János ér. 1910-ben, hadapród a 19-ik honvédegyalozredben. Szerbiában több csatában vett részt, nov. 27-én Valjevó alatt a glováci hegy ellen intézett támadás közben hősi halált halt.

Kálmán Oszkár, ér. 1903-ban. A 20. honvéd gy. e. hadnagya. Részt vett a Pilica és Nida melletti csatákban. Nov. 24-én Pilica mellett sebesült meg. Április elején mint orosz tolmácsot a főhadiszálláshoz osztották be.

Komlósi Sándor ér. 1904-ben, tart. hadnagy a 20. honvédegyalozredben. Az oroszországi harcokban szept. 7-én ellenséges golyótól találva hősi halált halt.

Koschuth Samu ér. 1907-ben, a 25. honv. gy. e. tart. zászlósa. Aug. 21-én a déli harctéren, Loznica közelében ellenséges golyó találta, ott el is temettetett.

Laufer Sándor, ér. 1903-ban, a 25. gy. e. tart. hadnagya, a szerb harctéren dec. 5-éig 20 ütközetben vett részt. Arangyelovácnál megbetegedvén, hazajött, felgyógyulása után újra a harctérre ment.

Lichtner Sándor, ér. 1912-ben, a cs. és kir. 16. gy. e. kadét-jelöltje. Részt vett több szerbiai, galíciai és bukovinai harcban, február 16-án orosz fogságba került.

Lusztig József ér. 1909-ben, önkéntes tizedes a 37. gyalogezredben. Bileknél a montenegróiakkal való harcban szept. 19-én esett el.

Mátray József, ér. 1911-ben, káplár a cs. és kir. 67. gy. ezredben. Részt vett a tomassovi, magierovi, a San melletti és a Krakó körüli harcokban. Orosz-Lengyelországban sebesült meg. Nagykanizsán a Vörös-kereszt kórházban és a Trencsén-Teplici fürdőben felgyógyulván, egy évi szabadságot kapott.

Melczer Jenő, ér. 1909-ben, a cs. és kir. 48. gy. e. egyéves önkéntese. Szeptember hóban Lublin mellett megsebesült.

Neumann Frigyes, ér. 1906-ban, a 45. gy. e. hadnagya. Február 16-án a Kárpátokban megsebesült.

Nöthig Károly

Szerbiában november elején esett el.

Perényi Manó, ér. 1911-ben, a cs. és kir. 65. gy. e. hadnagya. Részt vett aug. 1-étől fogva az orosz-lengyelországi, a Lemberg körüli és a San melletti csatákban. Ez utóbbi helyen megsebesülvén, január 26-áig kórházban feküdt. 27-én újra indult a csataterre s azóta szintén több csatában részt vett. A Lemberg körüli harcokból kifolyólag őfelsége a király a „*Signum laudis*”-sal tüntette ki.

Péter Lajos, ér. 1913-ban, a 20. honv. gy. e. hadapródja. Részt vett a Baligród-Cziznai ütközetben, melyben február 26-án megsebesült.

Pollák Manó, ér. 1906-ban, zászlós a cs. és kir. 67. gyalogezredben. Részt vett több galíciai csatában, a harctéren megbetegedvén, sokáig feküdt kórházban.

Révész János, ér. 1909-ben. A cs. és kir. 48. gy. e. hadapródja. A kraszniki ütközetben aug. 23-án sebesült meg, felgyógyulása után ismét az északi harctérré ment.

Révész Pál, ér. 1907-ben. A 20. honv. gyalogezred egyéves önkéntes tizedese. Résztvett az uhnovi és desynkai csatákban. Ez utóbbiban aug. 30-án sebesült meg. Felgyógyulása után ismét az északi harctérré ment, honnan novemb. 3-án betegen szállították kórházba.

Róna Gyula, ér. 1909-ben. Önkéntes káplár a cs. és kir. 48. gy. ezredben. Aug. 28-án Lublin alatt megsebesült.

Rosenberger Lajos

ér. 1504-ben. Hadnagy a 20. honv. gyalogezredben. Szept. 8-án megsebesült, felgyógyulása után visszament a harctérré, hol a Podlesamalin mellett vívott ütközetben elesett.

Schlesinger Alfréd, káplár a cs. és kir. 48. gy. ezredben. Részt vett több szerbiai ütközetben. Őrjárat alkalmával tanusított vitézségéért dicséző oklevelet kapott.

Stern Lászió, ér. 1909-ben. A cs. és kir. 44. gy. e. zászlós. Előbb Szerbiában Sabác mellett harcolt, utóbb Lemberg alatt szept. 11-én súlyosan, megsebesülvén, hazajött. Addig 9 ütközetben vett részt és mindig a tűzvonalban harcolt. Felgyó-

gyulva 1915. január 20-án visszament az északi harctérre. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az *arany vitézségi éremmel* tüntették ki.

Szabó Imre, ér. 1910-ben. Tizedes a 20. honv. gyalogezredben. Részt vett az uhnovi, ravaruskai, jaroslai és sovorovi csatákban. Ravaruska előtt erős izületi gyulladásban betegedett meg.

Szegő János

Egyéves önkéntes a cs. és kir. 48. gyalogezredben. Aug. 28-án haslövéstől megsebesült és szeptember 1-én a „K. u. k. Mobiles Reservespital”-ban Modliborzycén, Janov mellett, meghalt és eltemettetett.

Szeidmann Ernő, ér. 1909-ben. A cs. és kir. 44. gy. ezr. tartalékos hadapródja. Részt vett a Sabác és Zimony körüli ütközetekben, aug. 11-én súlyosan megsebesült.

Szeidmann Leó, ér. 1908-ban. A cs. és kir. 48. gy. e. hadapródja. Részt vett az orosz-lengyelországi harcokban. Ivangorod közelében az ágyuzástól megbokrosodott lovával árokba zuhant, hol súlyos borda- és gerinczuzódást szenvedett.

Vlassits Gábor, ér. 1911-ben. A 19-ik honv. gy. ezr. hadapródja. 1915. február 26. óta a Kárpátokban a „Deutsche Südarmerie”-ben harcol.

IV.

Az iskola jötevei.

Ösztöndíjak és ösztöndíjas tanulók.

Alapítási év	Alapító, adományozó	Ösztöndíjas	Oszt.	K	f
A) Alapítványok:					
1890	Gelsei Gutmann S. H. 2 tandíjmentes hely	Halász Vilmos Mikó Iózsef	köz. felső	— —	— —
1888	Pollák Ármin — — — — —	Hirschler Béla	alsó	12	—
1895	Báró Gutmann Vilmosné szül. Megyeri Krausz Róza	Sommer Aladár	felső	60	—
1898	Nagykanizsai Takarékpénztár —	Klein Imre Radics József	felső alsó	40 40	— —
1899	Ujnépi Elek Lipót — — — — —	Sommer Emil	alsó	20	—
1906	Dr. Villányi Henrik — — — — —	Kohn Vilmos	felső	33	—
1906	Dr. Stolzer Henrik — — — — —	Hacker Vilmos	alsó	23	13
1906	Locwy Ödön — — — — —	Neu Zsigmond	felső	52	—
1906	Danneberg Jakab — — — — —	Hirschler Ferenc	alsó	30	—
1907	Délzalai Takarékpénztár — — — —	Krausz Lajos Mikó József	köz. felső	100 100	— —
1908	Bún Samu — — — — —	Hirschfeld Jenő	köz.	45	20
1911	Eichberg Adolf — — — — —	Halász Vilmos Salgó István	köz. felső	80 80	— —
1912	Dr. Stolzer László — — — — —	Karcag Fülöp	köz.	21	60
1912	Löwe Adolf — — — — —	Weisz Zsigmond	alsó	6	—
1912	Sommer Sándor — — — — —	Steincr Ferenc	alsó	20	—
1912	Reichenfeld Sándor — — — — —	Schlesinger Frigyes	alsó	11	80
1913	Ujnépi Elek Lipót — — — — —	Haás Lipót	köz.	36	—
1913	Báró Eötvös József — — — — —	Kasztl Arpád	alsó	20	—
1915	Dr. Bartha Artur — — — — —	Pollák Béla	köz.	30	—
				860	73
B) Adományok:					
	Nagykanizsai Takarékpénztár —	Singer Lipót Weisz Andor	felső alsó	20 20	— —
	Nagykanizsai Kereskedők Társulata	Dobó István Gyümölcs Jenő	köz. alsó	20 20	— —
	Zalamegyei Gazd. Takarékpénztár	Kolletár András	alsó	20	—
	Néptakarékpénztár — — — — —	Mikó István	alsó	30	—
	Délzalai Takarékpénztár — — — —	Schapringer József	felső	20	—
				150	—

Fogadják a nemeskeblű barátok e helyen is hálás köszönetünket.

V.

Tanári kar.

Bún Samu, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, a Ferenc József-rend lovagja, a keresk. szakiskolai tanárok orsz. egyesületének választmányi, az orsz. izr. tanító-egyesületnek tiszteletbeli tagja, Nagykanizsa város képviselő-testületének, Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tagja, tanította a könyvvitelt a középső és felső osztályban, az irodai munkákat a felső, a számtant az alsó osztályban heti 10 órában. Működésének évei 48, ez intézetnél 47.

Balog Dávid, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, tartalékos főhadnagy. Katonai szolgálatra vonult be. Működik ez intézetnél 13 év óta.

Domány Ármin, középiskolákra képesített rendes tanár, az ifjusági könyvtár öre; tanította a történelmet mind a 3, a magyar nyelvet és irodalmat, a kereskedelmi levelezést és a földrajzot a középső és felső, a ker. ismereteket az alsó osztályban heti 19 órában. Működésének évei 18, ez intézetnél 16.

Elek Mór, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár. Katonai szolgálatra vonult be. Működik ez intézetnél 5¹/₂ év óta.

Jellinek Márk, bejáró tanár, a helybeli áll. polg. iskola rendes tanára. Tanította a ker. számtant és mennyiségtant a középső és felső, a fizikát az alsó osztályban heti 9 órában. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Kertész József, bejáró tanár, a helybeli izr. elemi iskola polg. iskolákra képesített igazgatója. Tanította a magyar nyelvet és a földrajzot az alsó osztályban heti 4 órában.

Rácz Lajos, bejáró tanár, a helybeli áll. polg. iskola rendes tanára. Tanította a vegytant és áruismeretet a középső és felső, a mennyiségtant az alsó osztályban heti 5 órában. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Dr. Rosenberg Mór, köz- és váltóügyvéd, tanította a jogi és közigazdasági ismereteket a középső és felső osztályban heti 9 órában. Működésének évei 22.

Dr. Villányi Henrik, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, városi képviselő, tanította a német és francia nyelvet mind a három, az irodai munkákat az alsó és középső, a ker. levelezést az alsó osztályban heti 19 órában. Működésének évei 31, ez intézetnél 24.

Hitoktatók :

Domány Ármin, az izr. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél e minőségben 7 év óta.

P. Markó Dénes, róm. kath. lelkész, a róm. kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 3 év óta.

Hütter Lajos, ág. ev. lelkész, az ág. ev. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 20 év óta.

Kádár Lajos, ev. ref. lelkész, a ref. vallásu tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 6 év óta.

Iskolaszolga : Francsics Zsigmond.

VI.

Tan t e r v.

A nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister úr 1905. évi augusztus 20-án kelt 44001. sz alatti rendelete alapján.

1. Vallástan.

Alsó, középső és felső osztály. Hetenkint 1—1 óra.

A vallásoktatás a hitfelekezetek tanterve szerint történik s arról a hitfelekezetek saját hatáskörükben gondoskodnak. (1894. évi május hó 4-én 13033. szám alatt kelt vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri rendelet.)

2. Magyar nyelv és irodalom.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

A prózai írásművek ismertetése olvasmányok alapján.

1. Leírás. Tárgy- és jelenetrajzok, állatrajzok, jellem- és néprajz, úti rajz.

2. Elbeszélés. Mese, parabola, életrajz, történetírás. A magyar történeti irodalom rövid ismertetése Mutatványok a kiválóbb történetírók műveiből, tekintettel a történeti tanításra.

3. Értekezés. Fogalmak magyarázata, felosztás, részelés a bizonyítás legegyszerűbb formái, elmélkedés, szorosán vett értekezés.

4. Szónoklat. A szónoki forma és irány: egy-két rövidebb olvasmányon megmutatva. Mutatványok Kölcsey és az ujabbkori szónokok műveiből.

5. Levél. Olvasmányok irodalmi jelentőségű levelekből.

A prózai olvasmányokon kívül a költőiekből lyrai és leíró művek, kisebb elbeszélések (román, ballada stb.) Különös gond fordítandó az olvasmányok szerkesztésére, a prózai és költői kifejezésmód különbségére.

Az írásbeli dolgozatok folyvást kísérik a tanítást és olvasást Különösen fontos a dispositiók készítése. Ilyen dispositiók vagy az

olvasmányokból vett tételek kidolgozása s az olvasmányok utánképzése, házi és iskolai gyakorlatul felváltva kéthetenként egyszer.

Az olvasmányok tárgyi és alaki fejtegetésével kapcsolatban az alak-, mondat-, szóképzés- és verstan ismétlése.

Helyesírási gyakorlatok: tollbamondás valamint a könyv nélkül betanult daraboknak fejből való leírása.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetése, kapcsolatban a poétika főfogalmainak magyarázatával, olvasmányok alapján,

A mondákból kiindulva a magyar eposz fő képviselői: Zrinyi, Vörösmarty, Arany. A történeti énekek régi fejlődésének megemlékezésével, a rege Kisfaludy Sándornál és a ballada Aranyánál. A regény verses alakja; Gyöngyösy: újabb irodalmi nyelvünk alakulásáról Kazinczynál és Kármánál; az újabb regény fő képviselői: Jósika, Eötvös, Kemény, Jókai. A vallásos hazafias és szerelmi lyra, régibb példák bemutatása után Berzsenyi, Tompa, Petőfi és az újabb lyrikusok.

A tárgyalás mindenkor olvasmányokból indul ki. Az époszok és regények nagyobb mutatványokkal és kivonatokkal lehetőleg egészükben ismertetendők. Elbeszélő költemények és modern teljes regények házi olvasmányul. A kitünőbb írók rövid életrajza is beszövendő a magyarázatba.

Házi és írásbeli dolgozatok, részint az olvasmányok, részint a tanulók ismeretei köréből vett tárgyakról, felváltva kéthetenként egyszer.

Dispositiók készítése, nyelvi és stílusztikai magyarázatok, helyesírás.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetésének folytatása olvasmányok alapján.

A dráma régi nyomainak megemlézése után Kisfaludy Károly, Katona József, Szigligeti és Madách; vígjáték, tragédia és drámai költemény. Politikai írók és szónokok a reformokban. Kölcsey, Eötvös, Széchenyi, Deák, Kossuth.

Az irodalomtörténet rövid áttekintése, figyelemmel a közgazdasági és utazási irodalomra.

Házi és iskolai írásbeli dolgozatok, felváltva kéthetenként egyszer a növendékek irodalmi és szakszerű tanulmányaiból vett tételekről.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

3. Német nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Az alak- és mondattan beható tárgyalása olvasmányok alapján, tisztán gyakorlati módon különös tekintettel a nyelvi anyag gyűjtésére.

A német nyelv alak- és mondattani sajátosságainak, különösen a magyar nyelvtől eltérőknek ismertetése.

Írásbeli gyakorlatok az alak- és mondattani elsajátítására, fordítások és utánképzés útján; a helyesírás elsajátítására tollbamondás, másolás és a könyv nélkül tanultaknak fejből való leírása; kisebb feladatok óráról-óra; a nagyobbaknak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, felváltva kéthetenkint egyszer.

Az olvasmányok nyelvi és tárgyi fejtegetése, szabatos fordítása magyarra.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Beszédgyakorlatok.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Olvasmányok részint szépirodalmiak, részint szakszerűek beszédgyakorlatokkal különös tekintettel a kereskedelmi nyelvre

Írásbeli iránytani gyakorlatok kéthetenkint egyszer; fordítási gyakorlatok magyarból németre és szabatos fordítás németből magyarra.

Prózai és költői darabok könyv nélkül.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Az iránygyakorlatok folytatása és a magyar nyelvi oktatásra támaszkodva, módszeresen válogatott olvasmányoknak verstani és poétikai fejtegetése.

Olvasmányok újabbkori elsőrangú íróktól, különösen a társadalom, tudomány és publicistika köréből.

Írásbeli dolgozatok; fogalmazványok a tanulók ismeretköréhez mért tételekről és fordítás magyarból németre, valamint szabatos fordítás németből magyarra, kéthetenkint egyszer.

Prózai darabok és költemények könyv nélkül.

4. Francia nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

a) Nyelvtan. Olvasás (kiejtés); kapcsolatban a mondattan nélkülözhetetlen szabályaival. A névszók alaktana. A segédigék s a rendes igék ragozása. Fordítások a nyelvtan begyakorlására.

b) Olvasmányok. Egyszerű elbeszélések és leírások a népese, monda, történet, föld- és természetrajz, nemkülönben az üzleti élet köréből. Egyes költemények betanulása.

c) Szótanulás. Tárgyi csoportokban, különös tekintettel a kereskedelemben előforduló terminusokra és a nyelv sajátosságaira.

d) Írásbeli dolgozatok (másolás, tollbamondás, fordítás) rövidebbek óráról-órára; nagyobbak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, kéthetenként egyszer.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Rendhagyó igék. A partikulák. A szórend. A névszók mondattani tekintetben. Az igeidők és módok különösen a kötő-mód használata, az igeidők egymásra következése. Fordítások mint az alsó osztályban.

b) Olvasmány. Mint a megelőző osztályban. Az olvasmány tartalmának az idegen nyelven való kikérdezése s ennek nyomán beszédgyakorlatok.

c) Ügyiratok. Kisebb ügyiratoknak, főképp leveleknek olvasása, diktálása, fordítása és minták után való iratása.

d) Szótanulás tárgyi és etymológikus csoportokban. Nyelvi sajátságok, szinonymák, kereskedelmi kifejezések.

e) Írásbeli dolgozatok mint az alsó osztályban, főképp fordítás az idegen nyelvre és gyakorlatok a levelezés köréből, kéthetenként egyszer.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Az infinitívus és a participiumok használata, A határozók, a viszonyzó, a kötőszók. A nyelvtan rendszeres, ismétlése. Fordítások mint a megelőző osztályokban.

b) Olvasmány. Nagyobb szemelvények jeles írók műveiből tekintettel a nemzetgazdaságtan és kereskedelmi irodalomra is. Beszédgyakorlatok az olvasmányok alapján.

c) Ügyiratok. Kereskedelmi ügyiratok, főképp levelek olvasása, fordítása, betanulása s minták után való iratása.

d) Írásbeli dolgozatok, mint a középső osztályban.

5. Földrajz.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A földrajzi alapfogalmak ismétlése

Az idegen világrészek áttekintése után a fontosabb államoknak (behatóbban Ázsia, Törökország, India, China, Japán, Perzsia, Egyiptom, Éjszak-Amerikai Egyesült Államok, Mexico, Brazília, Argentina, Chile ismertetése kereskedelmi szempontból.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Európa általános áttekintése és jellemzése után e világrész összes, főképpen nevezetesebb kereskedő és iparos államainak kereskedelmi földrajza, kapcsolatban az illető államnak idegen világrészekben fekvő birtokainak és gyarmatainak ismertetésével.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Magyarország és Ausztria földrajza; különösen Magyarország őstermelési, ipari és kereskedelmi viszonyainak tüzetes ismertetése tekintettel az idegen, főleg a szomszéd országokból való összeköttetéseinkre.

Világkereskedelem.

Az előbbi két osztályban tanultak ismétléséül és áttekintő összefoglalásául a világkereskedelem mai állapotának, a nevezetesebb világkereskedelmi piacoknak, közlekedési utaknak, eszközök és összeköttetéseknek ismertetése, természetes kapcsolatban a fontosabb termelési helyekkel, terményekkel és iparcikkkel különös tekintettel Magyarország bel- és külkereskedelmére és figyelemmel a Balkánfélsziget kereskedelmi viszonyaira.

6. Történelem.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

Bevezetésül röviden az ó-kori történet áttekintése.

A középkor történetéből. A népvándorlás (Attila) és a nyugati római birodalom romjain alakult keresztény-germán királyságok, kereszténység. Mohammed. Nagy Károly birodalma és annak felbomlása. Hűbériség. Az investitúra harc (a császárság és pápaság küzdelme). A keresztes hadjáratok. A Habsburgok a középkor végén. Az európai török birodalom megalakulása. Az olasz városok és a renaissance átmenet az újkorba.

A magyar nemzet történetéből. A magyar nép őstörténete, vándorlásai és honfoglalása. A magyar keresztény egyház és királyság megalapítása és megerősítése. A magyar királyság küzdelme a nyugati és keleti császársággal. Az aranybulla és kora. Az utolsó Árpádok és összeköttetések a Habsburgokkal. Az Anjouk és Magyarország fellendülése. Új állami és társadalmi intézmények. Zsigmond és az olygarchia felülkerekedése A Hunyadyak kora; a) Hunyady János mint a magyar nemzet és a kereszténység hőse; b) Hunyady Mátyás alatt a nemzet fénykora. A magyar királyság hanyatlása az utolsó Jagellók alatt.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az ujkor történetéből. A renaissance terjedése és hatása. Találmányok és tengerentúli felfedezések A reformáció és elterjedése; ellenreformáció. V. Károly és a Habsurgház hatalma tetőpontján. Angol Erzsébet és II. Fülöp; Anglia emelkedése és Spanyolország hanyatlása. Németalföld.

A harmincéves háboru. XIV. Lajos. Az angol forradalom. Nagy Péter (éjszaki háboru). Poroszország és II. Frigyes. A felvilágosodás; felvilágosodott absolutismus. Északamerikai szabadságharc. A francia szabadságharc. Napoleon császársága, a bécsi congressus.

A magyar nemzet történetéből. Magyarország a mohácsi vész után. Az erdélyi fejedelemség megalakulása, a reformáció elterjedése, török hódoltság.

Nemzeti és vallási sérelmek: Bocskai felkelése és a bécsi béke.

Magyarország részvétele a harmincéves háboruban. Bethlen Gábor és I. Rákóczy György.

Erdély fénykora és hanyatlása. I. Lipót: A Wesselényi-féle összeesküvés. Zrinyi Péter és társai. Tököly Imre felkelése. Magyarország felszabadulása. a török járom alól és a bécsi önkényuralom. II. Rákóczy Ferencz felkelése és a szatmári béke. A nemzet és a királyi ház kibékülése. III. Károly, Mária Terézia és II. József. II. Lipót és az alkotmány biztosítása. Magyarország részvétele a francia háborukban és belső állapota ez idő alatt.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az ujkor történetéből. Ujabb forradalmak. (juliusi és februári párisi forradalom) és a népszabadság. A tudományok haladása, felfedezések; gazdasági átalakulás, munkáskérdés. Az egyesült olasz királyság és a német császárság megalakulása. A keleti kérdés. Oroszország terjeszkedése a Balkán-félsziget felé, a legutóbbi orosz-török háboru, a berlini congressus, Bosznia és Hercegovina megszállása.

A magyar nemzet történetéből. I. Ferenc uralkodása. Az 1825. évi országgyűlés; a nemzeti reformküzdelem kezdete. Kossuth Lajos és a „Pesti Hirlap“. Eötvös és a centralisták. Nemzetiségi mozgalmak. Védegylet. Metternich és kormányrendszer. Az 1807-ben megnyílt országgyűlés, az 1848-iki törvények. Alkotmányunk átalakulása. A szabadságharc Önkényuralom. Deák Ferenc és az 1867-iki kiegyezés.

Az alkotmánytanból a mai magyar közjog ismeretése.

7. Mennyiségtan és politikai számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A négy alpművelet pozitív és negatív számokkal. Hatvány-mennyiség, négyzetre emelés közönséges számokkal.

Az elsőfokú határozott egyenletek egy és több ismeretlennel, különös tekintettel a szövegezett feladatok megfejtésére. Arány és aránylatok.

A planimetriai idomok ismertetése a legfontosabb tantételek bevonásával, ezen idomok congruentiája, hasonlósága, területüknek s a kör kerületének és területének számítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlat egyszerű példákban.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Gyökmennyiség. Másodfokú egyenletek egy ismeretlennel.

A logaritmushoz fogalma. A Brigh-féle logaritmushoz rendszer. A szorzat, tört, a hatvány- és gyökmennyiség logaritmushoz, a logaritmushoz a számnak keresése. Számtani műveletek a logaritmushoz segítségével.

Elsőfokú számtani és geometriai sorok. (Idevágó példák főképp a kamatszámítás köréből veendő) A kapcsolástanból a helycsere, egybevetés és változás röviden. A valószínűségű számolásból az egyszerű és ellentett valószínűség.

A stereometriából a szabályos testek ismertetése szemléltetés alapján. A hasáb, gúla, henger, kúp és gömb felületének és köbtartalmának kiszámítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlati példákban.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Politikai számtan. Kamatos-kamatszámítás utólagos és előleges kamatlábbal, a conform kamatláb. Segédtablák.

Évjáradék-számolás. Kölcsöntörlesztés utólagos és előleges kamat mellett (évi, félévi és negyedévi annuitással). Záloglevelek és kölcsönök. Kölcsöntörlesztés. Lottéria-kölcsönök. Kölcsöntörlesztési és sorsjegyhúzási tervezetek készítése. A kölcsön árfolyama. A valódi kamatláb. A kölcsönárfolyamok egyenértéke.

Életbiztosítási számolások egyszeri és évi díjjal egy szemlélyre a legegyszerűbb biztosítási módok mellett; ugyaneknél a biztosításoknál a díjtartalék-számolás.

8. Természettan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A mozgás törvényei. Az erők. Súly és súlypont. Egyszerű gépek és alkalmazásuk. Inga.

Halmaz-állapot. A cseppfolyós és légnemű testek alaptünetményei és törvényei. A gőzgép.

A meleg és hatásai a testekre. A hőmérő. A meleg forrásai.

A hang keletkezése és terjedése, visszaverődése, magassága. Hangszerek.

A fény és annak terjedése, erőssége és mérése; visszaverődése és törése. Fontosabb optikai eszközök, különösen a mikroszkop. A látás; szinszóródás; szinképelemzés; a testek színei.

A mágnesség.

Szikrázó elektromosság. Áramló elektromosság. Elemek. Ohm törvénye. Az áram hatásai. Galvanoplasztika. Hőelektromosság.

Accumulator. Elektromágnes. Elektromos telegráf. Inducált áram. Dynamo-elektromos gépek. Elektromos erőátvitel. Telephon és mikrophon.

9. Kereskedelmi számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Alapműveletek egész számokkal, a közönséges és tizedes törtekkel, a rövidített és gyakorlati eljárások bevonásával.

A kereskedelmileg fontos országok mértékeinek és pénzeinek ismertetése.

A redukálás és resorválás. A megnevezett számokkal (mértékekkel és pénzekkel) való műveletek. Átlagszámítás. Olasz gyakorlat.

Hármas-szabály. Láncszabály. Arányos osztás. Elegyítés-szabály.

A százalék-számítás behatóan, alkalmazva a súly-, érték- és költség számolásnál az áruüzletben szokásos módon, az árúk egyszerű és összetett árvetésének könnyebb feladatai. Szeszámolás.

A kamat- és discount számolás.

A belföldi értékpapiroknak értékszámolása, tekintettel a budapesti és bécsi tőzsdei szokásokra. A belföldi váltók discountálása. Az osztrák-magyar bank határozmányai a váltók leszámítolására.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Arany- és ezüsts számolás; az ötvények finomsága és ennek jelzése, tiszta súly, ötvénysúly. Az osztrák-magyar bank beváltási szabályzata az aranyra vonatkozólag. A pénzlábak és a pénzverési viszonyok ismertetése. A zarany- és ezüstműnek és pénznek nevezetesebb piacokon való árfolyama és értéke a tőzsdei szokások tekintetbe vételével.

A külföldi váltók árjegyzése. A külföldi váltók értékének és névértékének kiszámolása, tekintettel a budapesti, bécsi és a fontosabb külföldi tőzsdei szokásokra. Árfolyam-kompensáció. A tartozás és követelés kiegyenlítése külföldi váltókkal. Netto kiegyenlítés.

Felső osztály. Hetenkint 4 óra.

A külföldi váltók kémlete: választás a) rövid és hosszú lejáratú váltók, b) a közvetlen intézvény és küldvény vagy más idegen helyen fizetendő küldvény, c) a közvetítő külföldi helyek között. Kémleti számolások az aranyra és ezüstre. Direct és indirect kiegyenlítések külföldi váltókkal. Magyarország és Ausztria értékpapirjainak jegyzése a külföldi tőzsdéken. Kémlet értékpapirokkal. Bizományszámolás váltókkal és értékpapirokkal. Az árvetési számolás részletesen. Árvetési táblázatok készítése. A fontosabb börzeműveletek, különösen a prolongáció.

10. Irodai munkálatok.

Alsó osztály. Hetenkint 1 óra.

Számlák a közvetlen áruüzlet köréből. Scontrók, leltárak és mérlegek összeállítása, főképp a vonalzás és rendes bevezetés gyakorlása. Bizományi vétel- és eladási számlák, álszámlák. Jegyzékek váltókról és értékpapirokról.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Bizományi, költség- és biztosítási számlák bonyolódottabb esetekről. Jegyzékek és számlák arany-ezüstről, pénzekekről, devisekekről, értékpapirokról. Folyó számlák az alkalmazásban levő módok szerint, kölcsönös, kölcsönös és változó, kettős, kettős és változó kamatlábbal.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az előző osztályokban tanultaknak ismétlése után combinált feladatoknak, mintaszerű kidolgozása, a levelezés, a számtan és a könyvelés köréből.

11. Könyvvitelten.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Általános rész.

A könyvvitel fogalma, fontossága és célja; a könyvvezetőben megkívánt kellékek.

Törvényes intézkedések a könyvelés tárgyában (kereskedelmi törvény 1875. XXXVII. t.-c. 25—36. §-ai), a magyar csőd-törvény 1881. XVII. t.-c.: a magyar büntető törvény 1878. V. t.-c. idevágó pontjai.

A könyvek hitelesítése és bélyegzése: az azokban felveendő hasábrendek, általánosságban tárgyalva. Az üzletesemény mint könyvviteli tétel. Az adós és hitelező. A feljegyzések alaki kéllékei a hitelesség és szokások szempontjából.

A vagyon, annak felosztása activ, passiv és tiszta vagyonra. A leltározás, vagyon-becslés; összeállítás a leltárkönyvbe, tekintettel a vagyonrészek csoportosítására.

A könyvvitel két módszerének: az egyszerű és a kettős könyvvitelnek általános jellemzése.

a) *Az egyszerű könyvvitel.*

Lényeges könyvei: a leltárkönyv, a pénztárkönyv, a napló a főkönyv és a scontrók (rovancsok, u. m. az árú-, az activ és a passiv váltó, az értékpapir stb. scontró).

Segédkönyvek rendeltetése. Beérkezett számlák könyve, kiadott számlák könyve, lejáratl könyvek, árúbizományi könyvek stb.

A könyvek megnyitása a leltár alapján.

A folyó könyvelések bemutatására egy rövid, egy vagy két havi árúüzlet könyveinek megnyitása, vezetése és lezárása esz-közlendő.

Leltározás az év végén. Az eredmény meghatározása.

b) *A kettős könyvvitel.*

A kettős könyvviteli módszernek jellemzése.

A számlák rendszere és tana kimerítően.

A kettős könyvvitel kétféle módozatának általános jellemzése:

1. Kettős könyvvitel közvetlen főkönyvvezetéssel (francia könyvvitel) jellemzése.

2. A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel (olasz könyvvitel) jellemzése.

A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: egyesített napló és főkönyv.

Segédkönyvek: az egyszerű könyvek scontrói és segéd-könyvei.

A könyvek megnyitása a mérleggel, azoknak vezetése az üzlet folyamában (próbamérlegek) és lezárása a Mérleg és a Veszteség- és Nyereség-számlával s nyers mérleg.

A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: Pénztárkönyv, Előjegyzek, Gyűjtő-Napló,
Főkönyv.

Segédkönyvek: Folyó-számlakönyv és a közvetlen főkönyv-
vezésnél felemlített segédkönyvek.

Gyakorlatul egy-két havi üzlet kidolgozása.

A hibák felkeresése és kiigazítása.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Kereskedelmi társaságok könyvelése.

A közkereset, betéti, részvénytársaságok és szövetkezetek
könyvelései a kettős könyvvitel szerint mutatandók be, különö-
sen figyelembe veendő a kereskedelmi törvények idevonatkozó
határozatai, valamint a vállalatok keletkezésére, alakulására, a
tőke elkönyvelésére vonatkozó viszonyok.

A folyó könyvelések bemutatása egy rövid üzletben.

A folyó üzletesemények elkönyvelése után a könyvek le-
zárandók.

A lezárási munkálatoknál figyelembe veendő az átmeneti
tétel és tartalékok elkönyvelése. A részes és bizományi ügy-
letek könyvelése az árú- és banküzletben.

Egy havi takarékpénztári vagy hitelintézeti üzletmenet köny-
velése a lényeges és segédkönyvekben, a hozzátartozó levelezé-
sekkel együtt.

Ipari, illetőleg gyári vállalat könyvezése fővonalakban.

A könyvviteli műkifejezések német nyelven is ismerttetendők.

12. Kereskedelmi levelezés.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

Ügyiratok, nevezetesen a nyilatkozatszerűek, melyek a keres-
kedelem körében is gyakrabban előfordulnak. Ezek a bizonyítvá-
nyok, elismervények, térítvények, kötelezvények, nyugtatványok,
felmondások, engedmények, utalványok, meghatalmazványok;
továbbá a beadványok, névszerint az iparigazolványt, a cégbe-
jegyzést és cégtörést illető beadványok.

Körlevelek (hirdetésekkal). Az árú-üzletben kínáló levelek;
levelek hitelügyben; tudakozó és informáló levelek; megrendelé-
sek és a velők kapcsolatban előforduló levelek.

Az ügyiratok közül azok, melyeket levél alakjában is szo-
kás kiállítani, ebben a formában is gyakorlandók.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek fizetésekről. Levelek adósok és hitelezők között.
Levelek váltó-ügyekben és pedig: a váltó-hitelről, intézvények-

ről, a váltó elfogadásáról, telepítéséről, váltó-küldvényekről, prolongatióról, bizományi váltókról, szükségbeli utalványokról, az óvásról és visszkeresetről. Levelek folyó-számlákról.

A levelekhez tartozó váltókat és jegyzékeket is el kell készíteni.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek bizományi, szállítványozási és biztosítási ügyekben. Levelek az érték-üzletben és általában bank-üzletben. Levelek bukási esetekben. Meghitelező levelek. Szolgálati ajánlközások.

13. Kereskedelmi ismeretek.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A kereskedelem fogalma, jelentősége, felosztása. A kereskedő és a segédszemélyzet. Cég, telep. A kereskedelmi társaságok. Felszámolás, csőd. Az árúk fajai. A mértékrendszerek és a mérték-hitelesítés. A pénz, pénzverés, érem, valuta; váltópénz, papírpénz, kereskedelmi pénz. Hitel, kamat. Utalvány, check, váltó. A váltó fajainak, kellékeinek s a váltócselekvényeknek rendszeres ismeretése. Az értékpapírok, kötvények és részvények fajai, kibocsátásuk és törlesztésük módjai. Az adás vevés, ajánlat, alkú, kötés, teljesítés, fizetés. A közvetítés: alkuusz, ügynök, bizományos, kereskedelmi képviselő.

14. Közgazdasági ismeretek.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Általános rész.

Szükségletek, javak. Gazdálkodás, magán- és közgazdaság. Termelés. A termelési tényezők: természet, munka, tőke. Termelési költség, productív és inproductív termelés. A termelés eredményességének feltételei. Állam. Egyéni szabadság és tulajdonjog. Munkamegosztás s egyesítés. Vállalatok, azok nemei s gazdasági jelentősége. Üzlet. (Kis és nagy üzlet.) A termelés főágai. Forgalom. A forgalom nemei s fejlődésének feltételei. Kereslet és kínálat. Érték. Az áralakulás szabad verseny mellett. Egyedárúsági árúk. Hatósági árszabások. A pénz, annak jelentősége és értéke. A hitel, annak nemei s hatása.

Jövedelem-megosztás. Bevétel, jövedelem és járadék fogalma. Földjáradék. Munkabér. Tőkekamato. Vállalkozónyereség.

Fogyasztás. Közgazdasági és magángazdasági fogyasztás. Háztartás. Takarékoság. Fényűzés. A termelés és fogyasztás viszonya egymáshoz. Válságok. Biztosítás.

Különös rész.

Östermelés. Felosztása és különösen a mezőgazdaság. Földművelési és jószágkezelési rendszerek. Mezőgazdasági hitel.

Ipar. Felosztása, különösen a nagy- és kisipar s annak jelentősége. Céhrendszer. Iparszabadság. Az ipart előmozdító tényezők: szakoktatás, szövetkezés, társulás, kiállítások s különösen a szabadalom, minta- és jegyvédalom. Munkás-kérdés, intézkedések a munkásosztály helyzetének javítására, az állam, a vállalkozók és munkások részéről.

Kereskedelem Közgazdasági jelentősége. Valuta, pénz, annak értéke és hatása. A nagyobb államok valuta-viszonyainak ismertetése. Kereskedelmi és közlekedési intézmények.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A bankok jelentősége és felosztása. Az egyenes bankügyletek, különösen a jegy-kibocsátás. A nagyobb államok jegybankrendszere. Takarékpénztárak. Közraktárak és közraktári ügylet. A biztosítási ügylet. A kereskedelmi testületek és hatóságok, kamarák. Vásárok, kiállítások, börzék. A vámügy. Külkereskedelem. Szabad kereskedelmi és vámrendszer. Vámterület. Entrepótok. Kereskedelmi szerződések általában. Consulok. A nemzetközi tartozások és követelések kiegyenlítése Váltó-árfolyam

Közlekedés. Annak jelentősége általában. A közönséges kocsiutak, viziutak és vasutak. Szállító-intézmények. Vasúti tarifa, a tarifák különböző nemei. Posta, telegraf, telefon.

Pénzügytan. Államgazdaság. Államháztartás. Állam-szükséglet s fedezet. Budget. Zárószámadás. Az állambevételek. Az állam saját gazdasági bevételei. Regálék. Monopolok.

Illetékek, azok egyes nemei s lerovásuknak módja. Bélyeg.

Adók és osztályozásuk általában. Egyenes és fogyasztási adók; forgalmi és örökségi adók, vámok.

Államadósságok nemei, felvétele és törlesztésének módja. A fogalmak meghatározása és felosztása egész általánosságban a pénzügyi tudomány szerint. Részletesen a budget és az államjövödelmek egyes nemei a magyar pénzügyi törvények alapján röviden.

15. Jogi ismeretek.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Bevezetésül röviden. A jog fogalma és nemei. Köz- és magánjog. Vagyonjog. Családi és öröklési jog. Vagyon, dolog. Dologbeli jogok: tulajdon-, zálog-, szolgalmi jog. Kötelmi jogok. Jogügyletek, szerződések és azok fajai; letét, adás-vevés, kölcsön, bér, haszonbér, munkabér. A jogügyletek érvényességének feltétele. Jog képviselő, meghatalmazás.

Az alsó osztályban tanult kereskedelmi ismeretek ismétlésével kapcsolatban s azok fonalán, a fontosabb határozatokra szorítkozva tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény I. része, a magyar váltótörvény, a nevezetesebb külföldi törvények, eltérő intézkedéseinek tekintetbe vételével, a csődtörvény főelvei; továbbá a kézi zálogügyletekről, az uzsoráról, a részletügyletekről s az értékpapírok megsemmisítéséről szóló törvények legfontosabb intézkedései.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A már tanultak ismétlésével kapcsolatban a fontosabb határozatokra szorítkozva, tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény II. része; az ipartörvénynek az iparrendszerre vonatkozó elvi határozatai és főbb intézkedései; a vízi s a vasuti jog fővonalai, továbbá a kormánynak a kereskedelemre s az iparra gyakorolt befolyását ismertetvén, a kereskedelmi s iparkamarák szervezetéről, a consuli bíráskodásról, a szabadalmi, házalási és védőjegy-üggyről, a vasárnapi munkaszünetről, s a betegsegélyező pénztárakról szóló törvényes intézkedések lehető rövid ismeretése.

16. Vegytan és áruismeret.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

A vegytan fogalma. Egyszerű és összetett testek. Keverék, vegyület. Molekula, atom, molekula-súly, atom-súly. Chemiai rokonság, chemiai érték. Képletek. Hydrogén. Clór, sósav, bróm, jód, fluor, fluorhydrogén. Oxygen. Viz. Kén, kénhydrogén. Kéntrioxid, kéndioxid, kénsav. Nitrogen, ammoniak, salétromsav; levegő. Phosphor, phosphorsav, gyújtófagyártás. Arsen, arsenes-sav és arsen-sav, auripigment és realgar. Antimon, antimontrisulfid. Bór- és bórsav. Carbonium-csoport, gyémánt, graphit, ceruza, faszén, csontszén, korom, kőszén. Szénoxid és széndioxid; a láng és az égés; szénsulfid. Silicium. Siliciumdioxid és az idetartozó drágakövek.

A fémek általában. Bázisok, savak, sók. Natrium, natriumoxid és hidrat. Konyhasó, natriumsulfát, salétrom. Borax. Szoda, szodabicarbona. Vizüveg. Kalium, kaliumhydroxid, kaliumchlorid, kaliumsulfát, kaliumjodit, kaliumchlorat, kalisalétrom, puskapor. Hamuzsir, kaliumsulfát. Ammoniumchlorid, ammoniumsulfát, ammoniumcarbonat. Calciumchlorid, calciumoxid; mész, cement, chlor-mész, gipsz, mézskő, mészégetés és mészoltás. Bariumchlorid, bariumsulfát. Magnesium, magnesiumchlorid, magnesiumoxid, magnesiumsulfát, magnesiumcarbonat. Zink, zinkchlorid, zinkoxid, zinksulfát. Réz, rézchlorid, rézoxidul és rézoxid, rézgalic, rézcarbonat; réztartalmu festékek. Ólom, ólomoxid, ólomcarbonat, ólomchromat. Betüöntvény, sörét. Higany, higanychlorid, higanychlorür,

higanyoxid, higanyulfid (cinnober). Ezüst, ezüstchlorid, ezüstnitrát. Arany, aranychlorid. Bismuth, bismuthnitrát. Aluminium, aluminiumoxid s a megfelelő drágakövek, aluminiumsulfat, timsó. Agyag és agyagárúk, üveg és üvegárúk. Vas és vasárúk; vaschlorid, vasoxid, vashydroxid, vassulfidok, vasgálic, vascarbonat. Nikkel; cobaltchlorür, smalte, kobaltkék. Mangansuperoxid, kaliumpermanganat. Chromoxid, chromsav, kaliumchromat. Platina, platinachlorid. Ón, ónchlorür, ónchlorid, óndioxid, óndisulfid, (musír arany). Ásványi festékek és drágakövek.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A szerves vegytan elemei, kapcsolatban az áruismeret s a vegyészeti technologia bevonható részeivel. A szerves vegyületeket alkotó elemek. A szénvegyületek. Methan, petroleum, világító gáz, chloroform. Benzol, toluol, naphtalin, antracen. Illanó olajok és gyanták, kaucsuk és guttapercha, kámfor. Alkoholok; methyalkohol, aethyalkohol, szesz és szeszese italok. Glycerin, nitroglycerin és dynamit. Szénhydratok; cellulose, kapcsolatosan a papirgyártás, robbanó gyapot és collonium, gummi; keményítő, kapcsolatosan a gabonaneműek, rizs és szágó. Szőlőcukor (méz). Nádcukor és a cukorgyártás. Phënol, hangyasav, ecetsav, (ecetgyártás); palmitinsav, stearinsav, oleinsav, kapcsolatban a zsiradékok, gyertya és szappangyártás. Művaj, borkősav, citromsav, salycilsav, csersav és cserzőanyagok, kapcsolatban a bőrgyártás. Sárga vérlugsó, vörös vérlugsó, cyankalium. Festőanyagok, növényi és állati festékek. Anilinfestékek. Alkaloidok, kapcsolatosan kávé, thea, kakao, dohány, fűszerek. Protein anyagok, kapcsolatosan az állati tápláló anyagokkal (halak, rákok, osztriga, tej, vaj, sajt, husárúk és husconservek).

A fonásra és szövésre alkalmas rostok: fonalak és szövetek. Faárúk.

17. Szépirás.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A folyóírás rendszeres tanítása és gyakorlása; rond- és diszirás.

A tantárgyak és heti órák.

Sor	T a n t á r g y	A heti órák száma			
		alsó	közép	felső	össze- sen
		osztályban			
1	Vallástan	1	1	1	3
2	Magyar nyelv és irodalom	4	3	3	10
3	Német nyelv	4	3	3	10
4	Francia nyelv	4	3	3	10
5	Földrajz	2	2	2	6
6	Történelem	2	2	2	6
7	Mennyiségtan és pol. számtan	2	2	2	6
8	Természettan	2	—	—	2
9	Kereskedelmi számtan	4	3	4	11
10	Irodai munkálatok	1	2	2	5
11	Könyvviteltan	—	3	3	6
12	Kereskedelmi levelezés	2	2	2	6
13	Kereskedelmi ismeretek	2	—	—	2
14	Közgazdasági ismeretek	—	2	2	4
15	Jogi ismeretek	—	3	2	5
16	Vegyten és áruismeret	—	8	3	6
17	Szépíráás	2	—	—	2
	Összesen	32	34	34	100

VII.

Az 1915—16. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

ALSÓ OSZTÁLY.

	Az engedély sz.
Dr. Koltai-Zilahy, Prózaí írásművek elmélete 4. kiad.	115350/1910
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező I. 3. kiad.	81243/1912
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelvgyakorló I. rész 7. kiadás	128899/1910
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan 5. kiadás . .	116634/1912
Latzkó-Honti, Francia nyelvkönyv és ker. levelező I. rész 3. kiadás	98577/1914
Kirchner-Pataki, Földrajz I. rész, 3. kiadás . . .	47776/1912
Kerekes Gy., Történelem I. rész, 6. kiadás . . .	129543/1911
Dr. Beke M., Algebra 6. kiadás	83105/1908
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Csizmadia-Képpessy, Fizika 2. kiadás	174956/1912
Bogyó-Havas, Keresked. számtan I. rész, 5. kiadás	11375/1912
Trautmann H., Kereskedelmi isme 4. kiadás . .	124771/1909
Vajda P., Mintalapok, magyar és német	
Kozma B., Gyorsírás 3. kiadás	109153/1911

KÖZÉPSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Zilahy, Költői írásművek 4. kiadás . .	31968/1912
Dr. Schack-Jónás, Keresked. levelező II. r., 2. kiad.	81243/1912
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és gyakorló II. rész, 5. kiadás	166750/1912
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan 5. kiadás . .	116634/1913
Latzkó-Honti, Francia nyelvkönyv és ker. levelező II. rész, 3. kiadás	98577/1914
Kirchner-Pataki, Földrajz II. rész, 2. kiadás . . .	88636/1910
Kerekes Gy., Történelem II. rész, 5. kiadás . . .	92849/1911
Dr. Beke M., Algebra	89105/1908

	Az engedély sz.
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan II—III. rész, 6. kiadás	5232/1915
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve 3. kiadás	20022/1894
Csongor-Hankó, Vegytan és áruismeret I. r., 3. k.	10531/1909
Bárczy István, Közgazdasági ismeretek 5. kiadás	40736/1910
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltó jog	46837/1891

FELSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Sassi-Mészáros, Irodalomtörténet 3. kiad.	116150/1912
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező III. rész, 2. kiadás	84243/1912
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelv- gyakorló III. rész, 5. kiadás	166750/1913
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan 5-ik kiadás	116634/1912
Latzkó-Honti, Francia nyelvtan és keresk. levelező III. rész	60400/1913
Kirchner-Pataki, Földrajz III. rész, 2. kiadás	108797/1912
Kerekes Gy., Történelem III. rész, 3. kiadás	79634/1912
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan II—III. r. 3. k.	11375/1912
„ „ Táblák a politikai számtanhoz	3128/1898
„ „ Politikai számtan 3. kiadás	16651/1908
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve 3. kiadás	20022/1894
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltó jog	46837/1891
Bárczy István, Közgazdasági ismeretek 4. kiadás	40736/1910
Csongor-Hankó, Vegytan és áruisme	10531/1909

VIII.

Kivonat a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola szervezeti szabályzatából.

Az intézet címe, célja, tanterve.

1. §. Az intézet címe: Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola.

2. §. Célja és rendeltetése, hogy nemcsak a szűkebb lokális körre szorítkozva, hanem országos jelentőségre törekedve, hazafias és erkölcsös szellemben oly ifjakat neveljen a magyar kereskedelemnek, kik majdan mint kereskedelmi tisztviselők és mint önálló kereskedők úgy általánosan, mint szakműveltségük, valamint gyakorlati képzettségük szempontjából a kor magas fokú igényeinek megfeleljenek.

Feladata továbbá az intézetnek, hogy az általános műveltség mellett a kereskedelmi ismeretek és képességek elsajátítását lehetővé tegye olyan ifjaknak is, kik nem a kereskedői, hanem mezőgazdasági vagy iparos, vagy a kereskedelmi tudományokban jártasságot feltételező más pályára készülnek és a kor gazdasági irányának megfelelően, kereskedelmi szellemben neveltetni s a kereskedelmi tudományokban képeztetni óhajtatnak.

3. §. A belső szervezetet illetőleg az intézet minden tekintetben azon alapon áll, mely a három évfolyammal (alsó, középső és felső osztállyal) bíró felső kereskedelmi iskolák számára a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumnak 1895. évi augusztus hó 20-án 44,001. szám alatt kelt rendeletével részletesen kijelöltetett.

4. §. Az idézett szervezeti rendeletben körülírt tantervet, valamint e tantervnek a nevezett miniszterium által később netán elrendelendő módosításait az intézet magára nézve kötelezőknek ismeri. Attól akár a kötelezőkül tekintendő tantárgyakra nézve, akár a tananyag részletes felosztását illetőleg, az intézet felső helyen kieszközlendő engedély alapján csak annyiban fog eltérni, amennyiben azt fontos helyi, vagy más figyelmet érdemlő körülmények multhatatlanul szükségessé teszik.

Semmi esetre sem engedtetik meg eltérés a hivatalos alaptervtől oly irányban, hogy akár a feldolgozandó tananyag mennyisége és foka, akár az abban kötelezőknek nyilvánított tantárgyak száma leszállítottassék.

5. §. Szervezete és tanterve alapján az intézet által érettségi bizonyítvánnyal elbocsátott ifjak a szorosabb értelemben vett kereskedői pályán kívül a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-c. értelmében több rendbeli közhivatal elnyerésére, továbbá gazdasági intézetek s a műegyetem megfelelő collégiumainak látogatására is minősítve vannak és végül jogosítvák, hogy hadkötelezettségöknek mint egyévi önkéntesek feleljenek meg.

Fenntartás, felügyelet.

6. §. A Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola fentartója a nagykanizsai izr. hitközség.

7. §. Az intézet feletti felügyeletet a nm. vallás és közoktatásügyi, valamint a nm. kereskedelemügyi miniszteriumok e végből kirendelt közegek által gyakorolják.

A szűkebb felügyelet gyakorlása az intézetet fentartó nagykanizsai izr. hitközség előljárósága kebeléből választott iskolaszékre van bízva.

Tanulók.

20. §. Tanulókul felvétetnek az első (alsó) osztályba:

a) oly tanulók, kik a gymnasium-, reál- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel elvégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják.

b) a 2. és 3. (középső és felső) osztályba csak oly tanulót vétetik fel, ki az előző osztályt ugyanezen vagy vele egyenlő fokú szakiskolát legalább is elégséges sikerrel elvégezte.

21. §. A rendes tanuló osztálya összes kötelező tárgyait köteles hallgatni, hasonlóképp tartozik eljárni ama nem kötelező tantárgyak óráira, melyek hallgatására az év elején önkényt jelentkezett.

Tanév, vizsgálatok.

22. §. A tanév szeptember 1-én kezdődik és tart június hó végeig. A tanulók szabályszerű felvétele szeptember 1—3 közt történik. Az ezen időn túl jelentkezők felvételére nézve szintén a 3. §-ban említett miniszteri rendelet irányadó.

23. §. Január 31-én a tanulóknak előmenetelüket és erkölcsi viseletüket kimutató értesítők adatnak ki, melyek a szülőknek vagy gyámoknak bemutatandók és ezeknek sajátkezű aláírásával ellátva, február 15-éig az osztályfőnököknek visszaadandók.

24. §. A tanév végén tartandó vizsgálatok nyilvánosak. A felső osztályt bevégzett növendékek a kormány küldöttjei jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek, mely után előmenetelük szerint „jelesen felelt meg“, „jól felelt meg“, „megfelelt“ vagy „nem felelt meg“ osztályzatu bizonyítványt kapnak.

25. §. Az érettségi vizsgálat szó- és írásbeli. Az intézet igazgatója a kir. főigazgatónál legalább egy hóval a vizsgálat előtt felterjeszti az írásbeli vizsgálat számára az illető tanárok által kitűzendő feladványokat.

Fegyelmi szabályok

a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola tanulói számára.

I. A tanulók kötelességei általában.

1. §. Minden tanuló köteles erkölcsös életével, illendő magaviseletével és szorgalmával úgy saját, mint az intézet becsületét megóvni. Kerülnie kell tehát mindent, mi az erkölcstelenség, neveletlenség, vagy durvaság bélyegét sütné jellemére a házi és iskolai, valamint a társadalmi életben egyaránt. Az erkölcsös élethez a vallás buzgó gyakorlata is tartozik.

2. §. Társai iránt minden tanuló barátságos, békés indulatú, előzékeny és minden tekintetben türelmes legyen s iparkodjék minden olyast kerülni, mi az egyetértést megzavarhatná. Ha a tanuló bármely módon sértve vagy károsítva érezné magát társai által, osztálya főnökéhez forduljon; magának elégtételt vennie nem szabad.

3. §. Oly egyénekkal, kiknek társasága a tanuló becsületére vagy erkölcsére káros vagy épen veszedelmes befolyást gyakorolhatna, tilos tehát a társalgás az elbocsátott vagy kizárt tanulókkal is.

4. §. A legszigorúbb büntetésre méltó az a tanuló, ki vétkez gondolkodásmódja és érületének nyilvánítása által társai erkölcseit rontja, vagy ezeket erkölcstelen cselekvésre, hazugságra, engedetlenségre csábítja.

5. §. A cél, mely a felső kereskedelmi iskola tanulói elé van tűzve, csak kitartó, megfeszített szorgalommal érhető el. A tanuló szorgalma ne csak külső legyen, s ne szorítkozzék csupán feladatai teljesítésére, hanem mélyebb kötelességérzetből eredjen s az idő s a művelődésére nyújtott eszközök lelkiismeretes felhasználásában nyilvánuljon.

6. §. Az illem és tisztesség iránti érzék minden tanulóban feltételeztetik. A társaival és más személyekkel való érintkezésben törekedjék a tanuló szerény, illendő magaviseletre, s használjon művelt emberhez méltó beszédmodot. Öltözete s egész viselete legyen egyszerű és tiszta.

7. §. A tanuló az igazgatónak s az intézet minden tanárának úgy az iskolában, mint azon kívül, engedelmességgel és tisztelettel tartozik. Midőn a tanár a terembe lép, ugyszintén, midőn távozik, valamennyi tanulónak fel kell állania.

Kötelesek a tanulók az iskolaszolga irányában is illendően viselni magukat, s ha az tisztét teljesíti, kötelesek neki engedelmelkedni.

8. §. Elváratik a tanulóktól, hogy mindenki, de különösen a helybeli tanintézetek tanárai és tanulói, hatósági és egyéb, az értelmi osztályhoz tartozó személyek iránt kellő tisztelettel és udvariassággal viselkedjenek.

9. §. A tanulók az iskolán kívül is alá vannak vetve az iskola fegyelmi hatóságának, melyet az igazgató a tanári karral együtt gyakorol.

II. A tanulók kötelességei az iskola iránt.

10. §. Minden tanuló köteles az előadásokat pontosan látogatni, a szükséges iskolai könyveket és szereket magával hozni. Oda nem tartozó dolgok, amennyiben az azokkal való foglalkozás a tanulók figyelmét az előadástól elvonná, elkoboztatnak. Tartoznak egyszersmind a tanulók iskolai szereiket, könyveiket, füzeteiket rendben és tisztán tartani.

11. §. Előre látható akadályoztatás esetében az engedély a távolmaradásra egy órára az illető tanártól, egy napra az osztályfőtől, hosszabb időre az igazgatótól kérendő, az ok a szülők, vagy azok helyettesei által írásban, vagy szóval előadatván.

12. §. A tanórák elmulasztása csak betegséggel és pedig csupán csak az orvosnak, a szülőknek, vagy azok helyettesei bizonyítványa alapján menthető ki. Mikor a tanuló újra iskolába jó, köteles a mulasztás okát az osztályfőnél hiteles bizonyítvánnyal igazolni. Ha a tanuló előzetes bejelentés és engedély nélkül egy hétig kimarad, az iskolából kilépettnek tekinthető s a névsorból kitörülhető. Az órák látogatását illető kötelezettség kiterjed a nem kötelezett tantárgyakra is, melyek látogatására a tanuló az év elején jelentkezett. Az ilyen tanfolyamból való kilépés az igazgató és a szaktanár beleegyezése nélkül tilos.

13. §. Ha a tanuló valamely ragályos bajban: valóságos himlő, bárányhimlő, vörheny, kanyaró, diphteritis, szamárhurut, egyptomi szembaj, szenvedett volna, felgyógyulása után az iskolába csakis akkor léphet be ismét, ha teljes felgyógyulását és ragálymentességét kezelő orvosa által kiállított bizonyítvánnyal az igazgatónál igazolja. A szülők és helyetteseik kötelesek a tanulót az iskolától távol tartani, ha az odahaza ragályos betegségben levőkkel érintkezett. Ily esetben is a tanuló csak a fentebb említett orvosi bizonyítvány bemutatása mellett jöhet ismét az iskolába.

14. §. A szülőknek vagy helyetteseiknek egyszerűen névjegyre írott közlései nem fogadtatnak el.

15. §. A felügyelet gyakorolhatása végett tartoznak a tanulók lakásukat, annak változtatását, s azt az egyént, akinek gondviselése alatt állnak, az igazgatónak és az osztályfőnöknek bejelenteni.

16. §. Az iskolai év elején az osztályfő minden tanulónak kijelöli helyét az osztályteremben, figyelemmel a tanuló látó és hallóképességére és esetleg más alapos óhajtására. Helyet változtatni vagy cserélni, csak az osztályfő engedelmével szabad.

17. §. A tanóra kezdetét jelző csengetés után minden tanuló tartozik a terembe menni, helyét csendben elfoglalni és a tanár belépését kellő magatartással bevárni. Előadás alatt csend és figyelem követeljük: mindennemű zavarás, ideértve a kijárást is, tiltva van. Szellemileg minden tanuló együtt dolgozzék a kikerdezésnél, felelni azonban csak a kérdeztnek szabad; a sűgás vagy beleszólás szigorúan tiltva van. A dolgozatokat minden tanuló önállóan készítse el; feladatot mástól leírni s általában bárminemű csempészetet elkövetni tilos.

18. §. Az egyes tanórák közti időben meg van engedve az illedelmes társalgás és mozgás; ellenben a futkározás és zajongás a legszigorúbban tiltva van. Az osztályban lévő tanulók mindenkor helyeiken tartoznak maradni, az iskolatábla befirkálása, előadáson kívül a dobogóra lépni szigorúan tiltatik.

19. §. Szintén tiltva van az intézet helyiségei előtt való álldogálás is. Óráközben az intézetből a tanulóknak csak az osztályfő engedelmével szabad távozni.

20. §. A dohányzás szigorúan tiltva van.

21. §. Az intézeti épületnek és minden tartozékának tisztaságára a tanuló is köteles ügyelni. A falak, padok és egyéb bútorok megrongálása, befirkálása fegyelmi kihágásnak és egyszerű smind kártételnek tekintetik. Mindennemű kár, melyet a tanulók az iskolai szerekben vagy egyéb tárgyakban tesznek, az illetők által és ha ki nem tudódnának, az egész osztály által megtérítendő. Ha a kártevés rosszakaratból vagy pajkosságból történt, a vétkes fegyelmi büntetés alá esik.

22. §. Egyleteket művelődés céljából alapíthatnak a tanulók az igazgatóság engedélyével; az iskolán kívül álló társulatoknak azonban tagjai nem lehetnek. Színház és nyilvános multságok látogatására minden egyes alkalommal az osztályfőtől kell engedélyt kérni.

23. §. Könyvek vagy más tárgyak elárúsítása, cserélése, a szűlők vagy helyetteseik engedelmével nélkül tilos; éppen úgy tiltatik az adósságcsinálás. Pénzt gyűjteni az intézet növendékei között bárminemű célra csak az igazgató engedelmével szabad.

III. Fegyelmi büntetések.

24. §. Az előző pontok tiltó szabályai ellen elkövetett ténnyek büntetés alá esnek. Az iskolán kívüli viselkedés hasonlóképpen

a fegyelmi törvények alá tartozik; e szerint minden az iskola céljával és méltóságával ellenkező cselekmény, pl. kávéházak, korcsmák és más nyilvános helyek látogatása szigorúan fenyítetik.

25. §. A fegyelmi szabályok áthágására mérendő büntetések fokozat szerint a következők: a) megintés, illetőleg megdorgálás az illető tanár által; b) a tanulók elkülönített helyre való ültetése, illetőleg kiállítása; c) nyilvános megfeddés az osztályfő által; d) élesebb feddés az igazgató által; e) a tanulónak a tanári szék elé idézése s a kizárással való fenyegetés; f) kizárás az intézetből, melyről az iskolaszék és a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium értesítetnek.

Ezeken kívül alkalmazható a körülményekhez képest egyéb büntetés is, úgymint az iskolában való marasztalás, mely felügyelet alatt végzendő komoly szellemi munkával köttetik össze, továbbá házi fogság alá helyezés, melynek kiállta a szülő vagy gazda bizonyítványa által igazolandó.

26. §. A harmadfoku büntetésről már a szülő vagy helyettese értesítést nyer.

Tandíjmentes tanulók, kik erkölcsi viseletből kevésbé szabályszerű érdemjegyet kapnak, vagy hanyagságuk által ki nem elégitő tanulmányi előmenetelt tanúsítanak, elvesztik a tandíjmentességet.

IV. Befejező megjegyzések.

27. §. Ezen törvénynek az intézet minden növendéke alá van vetve, s alóluk senki, még a szülők sem menthetik fel őket.

28. §. Ugyancsak e törvények kötelező erejével bír minden olyan szabály és utasítás, melyet az igazgatóság, a tanári karral s az iskolaszékekkel egyetértve, esetleg később ki fog hirdetni.

29. §. A fegyelmi szabályok ezen szövege 2 példányban minden tanulónak kiadatik, melyek egyike a szülők által aláírandó és azután az osztályfőnek bemutatandó. A tanév kezdetén a fegyelmi szabályok a tanulók előtt felolvastatnak, s azok nem ismerése mentő ürügyül el nem fogadtatik.

X.

Magánvizsgálati szabályzat.

A nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1903. évi 3640. sz. rendelete a felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok szabályozása tárgyában:

A felső kereskedelmi iskolák főigazgatójának.

A felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok eddigi rendszerének szigorúbb és helyesebb irányú szabályozása céljából az 1895. évi augusztus hó 20-án 4401. sz. a. kelt rendelettel a felső kereskedelmi iskolák számára kiadott szervezetnek a magánvizsgálatokra vonatkozó 64. és 65. §§-ait, valamint az e tárgyban kibocsátott rendeleteket ezennel hatályon kívül helyezve, a jelzett szakaszok helyébe a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ural egyetértően a következőket rendelem el:

64. §. Magánvizsgálatra bocsáthatók a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának tárgyaiból oly egyének, a kik a polgári vagy középiskola negyedik osztályát (a latin nyelvtől eltekintve) sikerrel végezték, 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek; a középső és felső osztály tárgyaiból magánvizsgálatra, illetőleg az utóbbit követő érettségi vizsgálatra, azok bocsáthatók, akik az alsó, illetőleg középső osztályt akár nyilvánosan, akár magánuton elvégezték, 18, illetőleg 19 évesek s a gyakorlati életben működnek.

Az egyes osztályok vizsgálati rendszerint egyévi időközökben engedélyeztetnek. Felső kereskedelmi iskolából kimaradt tanulók kimaradásuk esztendejében még akkor sem kaphatnak magánvizsgálatra engedélyt, ha különben a fenti föltételeknek megfelelnek.

A magánvizsgálati engedélyért folyamodók szabályszerűen bélyegelt s a főigazgatóhoz címzett kérvényeiket minden év szeptember havában azon felső kereskedelmi iskola igazgatójánál nyújtásuk be, a mely iskola állandó lakóhelyükön, vagy ahhoz legközelebb van. A kérvényhez születési, iskolai, erkölcsi és oly hatósági bizonyítványt kell mellékelni, mely a folyamodó iskolai tanulmányai óta eltöltött foglalkozását is hitelesen bizonyítja.

A kereskedelmi iskola igazgatója a beérkezett kérvényeket a tanári kar véleményes jelentésével együttesen **október hó első felében** terjeszti föl a főigazgatóhoz.

Ugyancsak a kérvény benyújtásakor lefizesendő a beírási és az évi tandíj, mely díjak azonban kedvezőtlen elintézés esetén a folyamodónak visszaadtnak.

A beírási és tandíjak fizetése alól senki sem menthető fel.

A magánvizsgálati engedélyt nyert egyének az előadást nem látogathatják.

A magánvizsgálatok mindenkor a főigazgató vagy megbízottja elnöklete alatt tartatnak június havában, illetőleg a felső osztálybeli magánvizsgálatok az érettségi írásbeli vizsgálatok előtt.

Az elnök állapítja meg a vizsgálat napját is. A vizsgálóbizottság tagjai a főigazgató (vagy megbízottja), az iskola igazgatója és azon osztály tanárai, a melyből a jelölt magánvizsgálatot tesz.

A jelölttől a vizsgálat megkezdése előtt megkövetelendő személyazonosságának igazolása. A vizsgálat kiterjed az illető osztály minden rendes tantárgyára, írásbeli és szóbeli s akként tartandó meg, hogy a jelöltnek az osztály összes tanítási anyagában való jártassága kitűnjék. A dolgozatok külső alakja úgy bírálendő el, mint a rendes tanulóknál.

A bizonyítványt, — amelyen feltüntetendő a vizsgálati engedély száma és kelte, s hogy magánvizsgálat alapján állíttatott ki, — nemkülönben a vizsgálat lefolyásáról felvett jegyzőkönyvet a vizsgáló-bizottság elnöke, az igazgató s az illető osztályfő írják alá. Amennyiben a főigazgató nem maga elnökölt, a jegyzőkönyv hozzá felterjesztendő.

Szeptemberben tartandó **pótló vizsgálatokra**, kellően indokolt esetekben, a magánvizsgázóknak is, akik a tanévvégi magánvizsgálaton igazolt betegség vagy súlyos ok miatt nem vehettek részt, a tanári kar adhat engedélyt. Ha az illető szeptemberben sem jelentkezik, vizsgálati engedélye további érvényét elveszti összes lefizesett díjaival együtt.

Vizsgálatok összevonása nem engedhető meg. Kivételes esetekben azonban és ha a jelölt előzetes vizsgálatát legalább is jó eredménnyel tette le, a következő osztályból főigazgatói engedéllyel már félév múlva jelentkezhetnek vizsgálatra.

Különbözeti magánvizsgálat engedélyezését kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, akik a középiskola nyolcadik osztályának sikeres bevégzését igazolják, vagy érettségi vizsgálatot megfelelő sikerrel tettek.

Folyamodni olyan módozatok mellett lehet, mint a rendes magánvizsgálatért. Az első esetben az írásbeli és szóbeli különbözeti vizsgálat kiterjed a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyainak mind a három évi tanítási anyagára, a mit a rendes érettségi vizsgálat követ: a középiskolai érettségi bizonyítvány alapján pedig a jelöltnek írásbeli és szóbeli érettségi vizsgálatot kell tennie a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyaiból.

A többi tárgy osztályzatai a középiskolai bizonyítványból veendőek át.

65. §. A magánvizsgálati díj mind a három osztályra nézve 80—80 korona, melyből minden vizsgázó tanárt tantárgyankint egy rész, az igazgatót, mint ilyent még egy rész illet meg.

A vizsgálatnak a jelölt részéről komoly ok nélkül való megszakítása a vizsgálati díj elvesztését vonja maga után. A tandíj és beírási díj minden osztálymagánvizsgálat után, valamint a magánvizsgálat ismétlése esetén is fizetendő.

Különbözeti magánvizsgálat engedélyezését kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, akik a középiskola nyolcadik osztályának sikeres bevezését igazolják.

Folyamodni oly módozatok mellett lehet, mint a rendes magánvizsgálatért. Az írásbeli és szóbeli különbözeti vizsgálat kiterjed a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyainak mind a három évi tanítási anyagára, amit a rendes érettségi vizsgála követ.

A különbözeti tárgyak a következők: keresk. földrajz, a kereskedelem története, kereskedelmi számtan, politikai számtan, irodai munkálatok, könyviteltan, magyar német és francia keresk. levelezés, keresk. ismeretek, jogi ismeretek, közgazdasági ismeretek, vegytan és áruismeret. Azokból a tárgyakból, amelyek írásbelivel is járnak, a jelölt írásbeli munkálatra is kötelezendő. A fel nem sorolt tárgyak osztályzatai a jelölt középiskolai bizonyítványból veendőek át.

Ugyanilyen feltételekkel bocsáthatók különbözeti magánvizsgálatra és ennek sikere esetén érettségi vizsgálatra azok, akik ezt néptanítói oklevél alapján kérelmezik, ugyszintén azok is, akik folyamodványukhoz a hadapródiskola elvégzéséről szóló bizonyítványt mellékelik, ez utóbbiak azonban a fentebb felsorolt szaktárgyakon kívül a magyar nyelvből és irodalomból is kötelesek kiegészítő vizsgálatot tenni.

A különbözeti vizsgálatoknál tandíj nem, hanem 120 korona vizsgálati díj, illetőleg az érettségi vizsgálatért az érettségi vizsgálat szabályszerű díja fizetendő.

XI.

**A tanulmányi kirándulási alap záró-
számadása.**

Egyenleg az 1913—4-iki tanévről . . .	K	87·79
Kamat 1914 dec. 31-éig	K	4·39
		<hr/>
	K	92·18

mely összeg a Nagykanizsai Takarékpénztárnál gyümölcsözően
el van helyezve.

Nagykanizsa, 1915. június 15.

Bún Samu s. k.
igazgató.

Dr. Rosenberg Mór s. k.

Domány Ármin s. k.

Az ifj. segítő-egyesület 1914—15.

Bevétel	Pénztári	
	Korona	
Egyenleg az 1913—4. évről	7398	15
55 tanuló tagsági díja	110	—
$\frac{1}{2}\%$ jutalék térítés K 2000 — n. é. 6% hadikölcsön után	10	—
Kaufmann és Varga urak, Alsó-Domboru adománya	10	—
Hadikölcsön szelvénybeváltás	73	—
Tőke kamat	304	03
	7907	18

A fent kimutatott pénztári egyenleg gyümölcsözően
el van helyezve:

A nagykanizsai izr. hitközségnél	K 2816·09
A Nagykanizsai Takarékpénztárnál 32063. sz. betéti könyve	K 183·68
A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál:	
1392. sz. betéti könyv	K 832·70
1530. " " "	125·55
1630. " " "	1000—
	K 1958·25
	K 4958·02

Dr. Rosenberg Mór s. k.

ellenőr.

évi pénztár- és vagyonkimutatása

zárszámadás

Kiadás

	Korona	
Pénztárosnak a múlt évben kiadott, de a kiadásba fel nem vett összeg	30	—
Guttentág könyvkötő számlája	71	20
Fischel Fülöp Fia „	72	20
Mair József „	57	06
A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak Safe deposit-ért	10	—
K 2500.— n. é. 6% 1914. évi hadikölcsön á 97.50	2437	50
Segélyezések	195	—
Osztóndíjak	73	20
Kisebb kiadások	3	—
Pénztári egyenleg	4958	02
	7907	18

Vagyonkimutatás :

Készpénz		K 4958 02
K 2500— 1914. évi 6% hadikölcsön Litt C 238,449, Litt C 238,450, 1000—1000 K Litt B 682,011— 682,015, 100—100 K á 97.50		K 2437.50
Tankönyvek értéke 1913 - 4. év végén	K 1200.66	
Ujabb beszerzések	„ 200.40	
	<u>K 1401.12</u>	
15% leírás	„ 210.17	K 1190.95
Ingóságok	K 81.—	
10% leírás	„ 8.10	K 72.90
		<u>K 8659.37</u>

Bún Samu s. k.
elnök.

Domány Ármin s. k.
pénztáros.

XIII.

A tanulók névsora, születési helye és ideje

Alsó osztály.

Osztályfő: KERTÉSZ JÓZSEF.

- Altstädter József, Rád, 1899. január 13.
Bihál Bela, Nagykanizsa, 1898. május 2.
Blumenschein Ferenc, Liszó, 1899. február 5.
Bogár Vilmos, Szécsisziget, 1900. január 3.
5 Bugyács Vilmos, Alsónémeti, 1899. március 22.
Buváry Ferenc, Nagykanizsa, 1897. május 17.
Eichinger István, Zákány, 1899. május 5.
Erdős Kálmán, Törökudvar, 1899. július 8.
Fehér József, Szigetvár, 1900. június 11.
10 Golenkó István, Nagykanizsa, 1899. február 15.
Grosz Miklós, Budapest, 1900. május 15.
Guttentag Lajos, Nagykanizsa, 1899. május 11.
Gyümölcs Jenő, Nagykanizsa, 1899. január 20.
Hacker Ernő, Budapest, 1900. október 8.
15 Hám László Nagykanizsa, március 21.
Hirsch Imre, Buzsák, 1901. január 23.
Hirschler Andor, Tab, 1898. október 10.
Hirschler Béla, Nagykanizsa, 1901. június 29.
Hirschler Ferenc, Nagykanizsa, 1900. július 25.
20 Hoffmann Jenő, Budapest, 1898. május 20.
Holczér Zsigmond, Balatonmagyaród, 1900. július 14
Kasztl Árpád, Gyékényes, 1901. március 19.
Kaufmann Antal, Miháld, 1898. április 25.
Kertész Lajos, Nagyszécseny, 1900. április 11.
25 Kolctár András, Binya Tamási-pusztá, 1900. május 19.
Kósa József, Mislán, 1899. július 19.
Kovács Gusztáv, Muravid, 1899. augusztus 19.
Kürschner István, Nagykanizsa, 1900. július 24.
Meissner Károly, Nagykanizsa, 1899. május 8.
30 Mikó István, Nagykanizsa, 1899. július 22.

- Muth Ervin, Nagykanizsa, 1900. július 23.
Neumann Imre, Geszt, 1899. szeptember 1.
Radits József, Budapest, 1900. január 2.
Schild Antal, Nagykanizsa, 1898. május 25.
35 Schlesinger Frigyes, Terezovác, 1900. december 6.
Singer Kálmán, Kiszabadka, 1900. január 12.
Sommer Emil, Budapest, 1899. október 24.
Steiner Ferenc, Nagykanizsa, 1900. október 16.
Strem Ernő, Nagykanizsa, 1899. május 22.
40 Szattler Géza, Nemesdéd, 1900. augusztus 26.
Tellemann Károly, Bosnisch-Dubica, 1899. április 21.
Vida Ernő, Gomba, 1897. november 30.
Viola Kálmán, Nagykanizsa, 1899. szeptember 20.
Vernigg Lajos, Nagykanizsa, 1898. július 9.
45 Weisz Andor, Légrád, 1900. október 3.
Weisz Zsigmond, Erdőhát, 1899. április 28.
Zafuta István, Nagykanizsa, 1899. augusztus 9.

Kimaradtak: Rözge Lajos, Schlögl János.

Magántanuló: Dolmányos László.

Középső osztály.

Osztályfő: Dr. VILLÁNYI HENRIK.

- Balaton Ede, Nagykanizsa, 1899. augusztus 1.
 Beck István, Szigetvár, 1897. december 26.
 Blum Lajos, Siklós (Baranyamegye) 1899. április 26.
 Culek László, Nagykanizsa, 1899. december 10.
- 5 Dobó József, Ujvidék (Bács-Bodrogm.), 1899. november 14.
 Fischbach József, Bucsuszenttam. (Zalam.), 1898. dec. 11.
 Fischer János, Nagykanizsa, 1898. július 18.
 Frankl Dénes, Letenye (Zalamegye), 1899. szeptember 19.
 Friedenthal Imre, Csáktornya, 1897. július 17.
- 10 Gaszmann Lajos, Barcs, 1898. július 21.
 Goldmann József, Kiskomárom (Zalam.), 1897. április 22.
 Goldmann Pál, Mezőkövesd (Borsodm.), 1899. szeptember 18.
 Grosz Arnold, Wien, 1898. december 5.
 Grünbaum Béla, Hahót (Zalamegye), 1899. augusztus 9.
- 15 Haán Béla, Sáregres (Fehérmegye) 1899. augusztus 23.
 Haász Lipót, Nagykanizsa, 1899. december 13.
 Halász Vilmos, Nagykanizsa, 1899. július 22.
 Heimler István, Nagykanizsa, 1898. április 26.
 Hild József, ism. Nagykanizsa, 1897. május 21.
- 20 Hirsfeld Jenő, Zenta (Bács-Bodrogm.), 1899. május 21.
 Hoffmann Géza, Nagykanizsa, 1897. július 22.
 Hordós István, Nagykanizsa, 1899. március 6.
 Karczag Fülöp, Nagykanizsa, 1899. május 7.
 Klein István, Nagykanizsa, 1897. december 27.
- 25 Krausz Adolf, Nagykanizsa, 1899. augusztus 7.
 Krausz Lajos, Nagykanizsa, 1899. augusztus 31.
 Kurla Béla, Nagybjom, 1898. március 21.
 Láng János, Homokkomárom (Zalam.), 1898. augusztus 9.
 Laufer László, Babócsa, (Somogym.), 1898. december 12.
- 30 Má dai Ödön, Máramarossziget, 1899. július 29.
 Meider József, Drávavásárhely (Zalam.), 1899. október 28.
 Neu Pál, Nagykanizsa, 1899. október 16.
 Pollák Béla, Beled (Sopronmegye), 1896. december 10.
 Radits Ferenc, Budapest, 1898. július 27.
- 35 Scherz Albert, Nagykanizsa, 1900. március 21.
 Sommer Ignác, Barcs (Somogymegye), 1898. július 27.
 Steiner Sándor, Nagykanizsa, 1899. július 24.
 Strauss Adolf, Varasd-Toplica, 1898. augusztus 12.
 Stróbl Hugó, Sopron, 1898. április 7.
- 40 Szabó György, Nagykanizsa, 1898. december 11.
 Wentzely Dénes ism., Balatonb. (Somogym.), 1897. márc. 1.
 Wollner Rezső, Csáktornya, 1899. február 12.

Vizsgálatlan maradt: Haba József.

Meghalt: Steiner Imre.

Magántanuló: Láng Ferencz.

Felső osztály.

Osztályfő: DOMÁNY ÁRMIN.

- Auspitz Elemér, Virovitica (Verőcemege), 1897. június 29.
 Bálints Ferenc, Eszteregnye (Zalamegye), 1895. június 4.
 Fehér Miklós, Felsőkánya (Sárosmege), 1898. szeptember 6.
 Feigelstock Dávid, Somogyvár, 1898. október 2.
 5 Fischl György, Szepetnek (Zalamegye), 1896. június 31.
 Fürst Zoltán, Kéthely (Somogymege), 1898. január 20.
 Gruber József, Hám (Vasmege), 1895. szeptember 14.
 Grünfeld Árpád, Nagykanizsa, 1896. április 29.
 Guttentág Ernő, Nagykanizsa, 1896 november 3.
 10 Hermann Károly, Perlak, 1897. szeptember 9.
 Jung Miksa, Palonca (Sárosmege), 1898. március 23.
 Kaufmann Jenő, Bellatinc (Zalamegye), 1898. január 5.
 Kertész Béla, Nagykanizsa, 1898. szeptember 30.
 Klein Imre, Hódmezővásárhely, 1897. október 5.
 15 Kohn Vilmos, Muraszombat (Vasmege), 1896. június 21.
 Krámer Endre, Nagybjom, (Somogymege), 1895. július 26.
 Kramer Ferenc, Nagykanizsa, 1898. január 30,
 Mautner Pál, Devecser, (Veszprémmege), 1895. június 28.
 Mikó József, Nagykanizsa, 1897. október 21.
 20 Neu Zsigmond, Wien, 1898. március 4.
 Pírity Sándor, Nagykanizsa, 1897. január 10.
 Récsi József, Zalaszentbalázs, 1898. február 6.
 Salgó István, Sárvár (Vasmege), 1899. március 30.
 Schapringer József, Nagykanizsa, 1898. június 8.
 25 Singer Lipót, Kisszabadka, 1897. november 29.
 Singer Pál, Kiskomárom, 1897. szeptember 26.
 Sommer Emil, Nagykanizsa, 1897. május 28.
 Somogyi Izsó, Bonyhád (Tolnamege), 1897. december 24.
 Stern Pál Imre, Patosfa (Somogymege), 1896. december 3.
 30 Strauss György, Varazdinske-Toplice, 1897. január 24.
 Szattler Miksa, Nemesdéd (Somogym.), 1897. 24.
 Szommer Aladár, Nagykanizsa, 1898. október 2.
 Tislér József, Nagykanizsa, 1897. március 6.
 Tornyos Ferenc, Nemeshetés (Zalamegye), 1895. december 7.
 35 Vörös Gábor, Nagykanizsa, 1897. március 24.
 Weiss Jenő, Légrad, 1897. április 6.
 Wortmann Árpád, Budapest, 1897. július 29.
 Zsibory István, Nagykanizsa, 1892.

Magántanulók : Mesterházy Vilma, Medgyesi Ferenc, Cike Béla.

XIV.

Az 1913/14. tanévben végzett tanulók alkalmazási helye.

A tanuló neve	A cég neve	Lakóhelye
Baumgarten Sánd.	Tárházak	Nagykanizsa
Bednazsek István	Kremsier Károly	Barcs
Berger Lipót	Gutmann S. H.	Belisce
Biach Károly	katona	
5 Bogenrieder Józs.	szüleinél	Nagykanizsa
Bohenszky Adolf	katona	
Breiner József	katona	
Fehér Márk	Czervenkai cukorgyár	Czervenka
Fehér Sándor	Cukorgyár r. t.	"
10 Gogl István	katona	
Heine Róland	katona	
Hirschl József	szüleinél	
Hirschsohn Ignác	Gráner és Csakaturner	Csáktornya
Holczer László	Gutmann S. H.	Nagykanizsa
15 Horváth Károly	katona	
Josifović Sándor	szüleinél	Nagykanizsa
Kisfaludy Zoltán	katona	
Kiss Tibor	Forgalmi Bank	Fiume
Kocsiás János	katona	
20 Königmayer Iván	katona	
Kristofits Rezső	katona	
Láng Lajos	Déli Vasut	Nagykanizsa
Löbl Jenő	Marcali Tkptár r. t.	Marcali
Mayer Károly	katona	
25 Paár Oszkár	Folyam mérnökség	Nagykanizsa
Péter Jenő	Ganz és Társa gépgyár	Budapest
Róna Ferenc	Danneberg és Weisz	Nagykanizsa
Rosenberg Sándor	Guttenberg nyomda	"
Salgó Károly	Vasm. Cukorgyár	Sárvár
30 Scheer Imre	Scheer és Weidinger	Baja
Scherz Imre	Farkasréti Urad. Gazdaság	Pusztafácánkert
Singer Sándor	Zalam. Gazd. Tkptár r. t.	Nagykanizsa
Sörlei Sándor	katona	
Szerb Gyula	Déli Vasut	Sziszek
35 Székely Tivadar	Lőwy A. gabona keresk.	Budapest
Toch Ernő	Magy. Bank és Ker. r. t.	"
Weisz József	katona	

XV.

Jelentés az 1915. évi juniusi érettségi vizsgálatokról.

A felső osztály 38 rendes tanulója közül a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 913/1915. eln. sz. rendelete alapján április 9-én kir. főigazgató ur elnöklete alatt megtartott érettségi vizsgáló-bizottsági értekezleten hat 1895., illetve 1896-ban született, a sorozáson alkalmasnak talált tanuló addigi tanulmányi előmenetelük alapján éretteknek nyilvánítottak. Maradt tehát 26 tanuló, kik közül 5 szeptember hóban teendő javítóvizsgálatokra, 1 pedig osztályismétlésre utasított. Írásbeli érettségi vizsgálatra bocsáttatott 26 rendes és 2 magántanuló.

A tanári kar által felterjesztett tételek közül kir. főigazgató ur a következőket jelölte ki:

I. Magyar fogalmazás.

A világbéke eszményének közgazdasági jelentősége.

Eredmény: 9 jó, 19 elégséges.

II. Német kereskedelmi levelezés.

1. Magyar Üveggyár R. T. Budapest ma küld Weisz Jakab helybeli cégnek mult hó 28-án kelt megrendelése értelmében 4 láda tükörüveget Bttó kg 245. A számla összege K 1430 pr szeptember 30. Ennek fejében reá váltót intézett Magyar Iparbank Rt.

2. Kanizsa 15 nap mulva válaszol. A szállítmány megérkezett, de a tükrök minősége és méretei nem felelnek meg a megrendelésnek és azért az egészret rendelkezésére bocsátja. A kibocsátott váltót, ha megfelelő fedezetet kap, névbecsülésből hajlandó elfogadni.

Eredmény: 1 jeles, 6 jó, 17 elégséges, 4 elégtelen.

III. Német nyelv.

Die Ursachen der Teuerung im Kriege.

Eredmény: 7 jó, 17 elégséges, 4 elégtelen.

IV. Könyvitel.

1915. július 1-én a „Perlaki Takarékpénztár r. t.“ alakul 200,000 korona teljesen befizetett alaptőkével.

Dec. 31. a félévi forgalom következő volt:

1. Alapítási költség, melyet 5 évre felosztanak	K	3000.—
2. Takarékbetétek összege	„	518,200.—
3. Ezekből visszafizettek	„	93,150.—
4. Betéti kamatot kifizettek	„	815.40
5. Tőkésített betéti kamat	„	6,933.24
6. Fizettek 10 ⁰ / ₀ kamatadót	„	774.86
7. Leszámitásba vettek váltókat	„	938,140.—
8. Ezeknek díszkontja	„	23,380.—
9. Behajtott váltók összege	„	392,400.—
10. Üzleti költséget fizettek	„	3,260.—

Lezárás, melynél 1890 korona átmeneti kamatot számitanak.
1916. jan. 1. megnyitás.

1916. jan. 20. A tiszta nyereséget a közgyűlés ekként osztja el:

Tartalékalapra 10⁰/₀, tisztí jutaléokra 10⁰/₀, osztaléokra 60⁰/₀,
az 1916. évi eredményszámla javára 20⁰/₀.

Eredmény: 7 jeles, 6 jó, 14 elégséges, 1 elégtelen.

V. Kereskedelmi számtan.

P. Omnes & Sohn Amsterdam, küld Schwarz és Tauber nagykanizsai gyarmatáru nagykereskedő cég rendelésére az Adriatica Speditions A. G.-nak Triest, továbbítás végett:

50 zsák Jáva kávé Bttó kg 3150, Ta 3¹/₂₀⁰/₀ à hft 77.25
per 50 kg
50 „ Rió „ „ „ 2960 „ „ à hft 49.12
per 50 kg.

Skontó 1¹/₂⁰/₀; költségek: szállítás a hajóhoz, berakás és egyéb költségek hft 84.66, szállítás Triestig hft 211.60, biztosítás (áru értéke + 10⁰/₀) kiegészítve hft 100-ig fölfelé à 2⁰/₀.

Az Adriatica Speditions A. G. Költségszámlája:

Átrakás K 73.80, vám K 88 pr ⁰/₀ kg, vta 2⁰/₀, mérlegpénz 10 f pr ⁰/₀ kg, szállítás Nagykanizsáig K 180.67, egyéb költségek K 21.91, jutalék 2⁰/₀. Helyi költségek K 39.57.

a) Elkészítendő P. Omnes & Sohn számlája.

b) Mily uton egyenliti ki Nagykanizsa P. Omnes számláját és mennyibe kerül ennek kiegyenlítése, ha Budapest—Amster-

damra 199 30, $\frac{4}{100}$ és Amsterdam—Budapestre 49·40 per 3 hó, $\frac{4}{100}$, $\frac{1}{100}$.

c) Elkészítendő az Adriatica költségszámlája.

d) Mennyi 1 kg kalk. beszerzési ára mindegyik kávéból külön, az összes költségeket érték-költségeknél véve?

Eredmény: 4 jeles, 7 jó, 13 elégséges, 4 elégtelen.

VI. Francia kereskedelmi levelezés.

Kálmán Oszkár és Ta, Bukarest IV/15. küldenek a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak Budapest,
500 Napoleon d'ort
avval a kérelemmel, hogy ezt az összeget a rendes kasszaárfolyamon korona értékben javukra írják.

Eredmény: 2 jeles, 9 jó, 14 elégséges, 3 elégtelen.

VII. Magyar kereskedelmi levelezés.

1. Adorján Árpád bizományi és ügynöki cég V/10 ir Max Singer berlini cipőgyárosnak és felajánlja szolgálatait mint képviselő Magyarország részére. Hivatkozik F. Hirner cégre, München, Gebr. Naumann cégre Berlin, amely cégeket most is képviseli és a P. M. K. B-ra mint ajánló cégekre. Feltételei: jutalék 6% a lebonyolított ügyletek után és a kisebb költségek megtérítése. Elszámolás $\frac{1}{4}$ évenként.

2. Berlin V/20 válaszol. Örömmel fogadja Bpest ajánlkozását. Közölt feltételeit azzal a toldással fogadja el, hogy Adorján a hitelre eladott áruk értékének 50%-áig jótállást vállaljon. Ezért 1% jótálló díjat térít meg. Küldi címére az utazói részére összeállított árjegyzéket és egyenlőre 4—4 férfi és női cipőmintát a legkelendőbb fajtákból, melyekből állandóan nagy készletet tart.

3. Bpest, V/26. válaszol. Jótállást eddig nem vállalt, de kivételesen hajlandó 20% erejéig delkreditet $\frac{1}{2}$ % díjért elvállalni. A mintákat már be is mutatta. Küld 1—3 sz. megrendelést, amelyek rögtön és nagy gonddal teljesítendőek. Kéri a céget, hogy árait számita át K-ban, vámmentesen ab ide. Kéri továbbá a teljes mintagyűjteményt.

7. Berlin VI/1. véglegesen elfogadja a módosított feltételeket. A megrendeléseket teljesítette és küldi az ezekre vonatkozó számlákat és Dóczi Mórra ott 5144 K pr IX/1. szóló váltót elfogadás végett. Árait újra kalkulálta és küldi az új árjegyzéket, melyben árainak budapesti paritását megtalálja. Jobban szereti azonban, ha továbbra is ab Berlin ad el, mert nem szivesen előlegezi a költségeket. A teljes mintagyűjteményt nemsokára elküldi.

Eredmény: 1 jeles, 6 jó, 21 elégséges.

Az írásbeli érettségi vizsgálatok alapján szóbelire bocsáttatott 26 rendes és 2 magántanuló, összesen 28 tanuló.

A szóbeli vizsgálatokat június 22-én és 24-én tartottuk meg dr. Mutschenbacher Viktor, nyug. jogakadémiai igazgató, vallás- és közoktatásügyi miniszteri biztos úr és Heltai József, ker. tanácsos, kereskedelemügyi min. biztos úr elnöklete alatt.

Az érettségi vizsgálatok eredménye ez:

Jelesen feleltek meg: **Mesterházy Vilma** (magántanuló), **Mikó József** = 2.

Jól feleltek meg: **Kaufmann Jenő, Klein Imre, Király Vilmos, Somogyi Izsó, Singer Lipót, Szommer Aladár** = 6.

Megfeleltek: Auspitz Elemér, Fürst Zoltán, Hermann Károly, Jung Miksa, Kertész Béla, Krámer Endre, Neu Zsigmond, Récsei József, Salgó István, Schapringer József, Sommer Emil, Strauss György, Szattler Miksa, Tislér József, Vörös Gábor, Weisz Jenő, Wortmann Árpád = 17.

2 tárgyból szeptember hóban teendő javító vizsgálatra utasított 3 tanuló (2 rendes és 1 magántanuló).

A felső keresk. iskolai érettségi bizonyítvánnyal járó jogok és minősítés.

Az intézet három évfolyamának végeztével a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek, melynek eredményes letétele a következő életpályákra nyújt képesítést, jogokat és előnyöket:

1. A szorosan vett kereskedelmi pályára.

2. Az áll. közigazgatás ama ágainál, melyekre az érettségi bizonyítvánnyal bíró ifjakat a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. . t.-c. minősítettnek és illetékeseknek nyilvánít, u. m.:

a) a *postaszaknál*, mint postafőtisztviselők;

b) a *pénztári szaknál*, mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselők, törvényhatósági pénztárosok, ellenőrök, könyvvezetők, gyámi pénztárosok;

c) a *kezelési szaknál*, mint dohányárudai, raktári hivatalnokok, telekkönyvvezetők;

d) a *zálogházaknál*, mint zálogházi igazgatók, ellenőrök, könyvvezetők, pénztárosok, ellenőrző számtisztek;

e) az államszámviteltani vizsgálat letétele esetén alkalmazást nyerhet a számvevőségi szaknál mint főszámvevőségi és ellenőrzési hivatalnok s minden állami hivatalnál és intézetnél, u. m.: miniszteriumoknál, megyéknél és törvényhatósági joggal felruházott és r. t. városoknál, pénzügyigazgatóságoknál, adófelügyelőségeknek, illetékkiszabási s minden állami hivatalnál, dohányjövédékeknek, állami jószágigazgatóságnál, bányászatonál, pénzverdénél, áll. zálogházaknál, közpénztáraknál, posta és távirdaigazgatóságnál stb.

3. Ezeken kívül az intézet növendékei, ha tanulmányaikat folytatni akarják, beléphetnek:

1. a *budapesti keleti kereskedelmi akadémiába*,

2. a *m. kir. közlekedésügyi akadémiába* (vasút, hajózás, posta, táviró),

3. a *kereskedelmi iskola tanárképző-intézetbe*.

4. Az 1900. évi 100.000 sz. belügyminiszteri rendelet szerint a községyi jegyzőségre képesítő közigazgatási tanfolyamra felvétetnek.

5. Jeles bizonyítvánnyal a hazai összes gazdasági akadémiákba.

Ezen jogok és előnyök mellett az 1889. évi VI. t.-c. 25 §-a értelmében az *egyéves önkéntességi jogot* is élvezik.

Statisztikai kimutatások.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
Iskola- látogatás	Beiratott	49	44	38	131
	Évközben kimaradt	2	—	—	2
	Meghalt	—	1	—	1
	Létszám a tanév végén . .	47	43	38	128
Kor	<i>1914. szeptember 1-én volt</i>				
	13 éves	7	—	—	7
	14 "	13	1	—	14
	15 "	20	19	1	40
	16 "	7	16	11	34
	17 "	2	7	12	21
	18 "	—	1	8	9
	19 "	—	—	4	4
	20 "	—	—	1	1
22 "	—	—	1	1	
Vallás	Izraelita	28	30	27	85
	Római katolikus	20	13	10	43
	Ág. evangélikus	—	1	1	2
	Ev. reformált	1	—	—	1
Anyanyelv	Magyar	49	43	37	129
	Német	—	—	1	1
	Horvát	—	1	—	1
Nyelvismeret	Magyar	29	32	33	94
	Magyar-német	13	9	3	25
	Magyar és horvát	2	—	—	2
	Magyar-német-horvát . . .	5	3	2	10

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
A felvétel alapja	Ismétlő, saját intézetbeli	3	1	1	5
	„ idegen	—	1	—	1
	Polgári iskolai 4. osztály	22	—	—	22
	Gymnasiumi 4. „	22	—	—	22
	Reáliskolai 4. „	2	—	—	2
	Felső ker. isk. alsó osztály	—	42	—	42
„ „ „ középső „	—	—	37	37	
A szülő vagy gyám lakóhelye	Nagykanizsai	31	28	16	75
	Más zalamegyei	8	6	6	20
	Somogy megyei	5	4	9	18
	Vas megyei	—	—	2	2
	Baranyamegyei	—	1	1	2
	Tolnamegyei	2	1	—	3
	Borsodmegyei	—	1	—	1
	Bács-Bodrogmegyei	—	1	1	2
	Pest megyei	—	1	—	1
	Nógrádmegyei	1	—	1	2
	Varasd megyei	—	1	1	2
	Verőceme gyei	1	1	1	3
Boszniai	1	—	—	1	
A szülő vagy gyám polgári állása	Östermelő	2	—	1	3
	Önálló kereskedő	17	9	12	38
	Kereskedelmi alkalmazott	2	—	3	5
	Önálló iparos	10	9	7	26
	Iparosnál alkalmazott	—	4	2	6
	Köztisztviselő	11	10	6	27
	Tanító, tanár	1	—	2	3
	Ügyvéd	1	—	1	2
	Magántisztviselő	4	4	2	10
	Magánzó	1	8	2	11
Tandij-fizetés	Egész tandíjat fizetett	26	23	20	69
	$\frac{3}{4}$ „ „	1	—	—	1
	$\frac{1}{2}$ „ „	10	11	3	24
	$\frac{1}{4}$ „ „	7	2	7	16
	Tandíjmentes volt	5	8	8	21

A tanulmányi eredmény kimutatása.

T a n t á r g y	Alsó oszt.				Köz. oszt.				Felső oszt.			
	Az osztályozott tanulók száma											
	47				42				38			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Hittan	17	10	20	—	8	16	18	—	9	12	17	—
Magyar nyelv és irodalom	13	24	10	—	2	5	31	4	1	7	28	2
Német nyelv	—	16	21	10	1	9	27	5	2	8	24	4
Francia nyelv	—	14	27	6	1	3	30	8	—	7	29	2
Földrajz	20	23	4	—	4	10	26	2	3	8	26	1
Történelem	9	7	28	3	2	8	32	—	5	10	22	1
Mennyiségtan és pol. számt.	5	25	17	—	4	16	17	5	7	5	25	1
Természetan	9	17	20	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kereskedelmi számtan . . .	9	19	17	2	4	16	21	1	6	8	21	3
Irodai munkálatok	3	23	21	—	6	24	12	—	5	10	23	—
Könyvviteltan	—	—	—	—	6	12	23	1	5	8	25	—
Kereskedelmi levelezés . .	1	14	28	4	3	5	31	3	2	7	23	1
Kereskedelmi ismeretek . .	9	6	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Közgazdasági ismeretek . .	—	—	—	—	3	21	17	1	4	16	18	—
Jogi ismeretek	—	—	—	—	6	18	18	—	4	9	25	—
Vegyten, áruismeret	—	—	—	—	2	15	25	—	4	18	16	—
Írásbeli dolgoz. külső alakja	10	34	3	—	8	26	8	—	6	24	8	—
Magaviselet	35	12	—	—	32	10	—	—	21	17	—	—

XVIII.

Értesítés a jövő tanévre.

A nagykanizsai illetőségű tanulók felvétele szeptember 1-én, a vidéki tanulók felvétele 2-án és 3-án mindig d. e. 9—12, d. u. 3—5 óraker történik. A javító és pótló vizsgálatokat aug. 31-én d. e. 8—12 óraker tartjuk meg.

Az alsó osztályba azok a tanulók vétetnek fel, kik a gymnasium, reál-, vagy polgári iskola alsó 4 osztályát legalább elégséges sikerrel végezték és azt bizonyítvánnyal igazolják. A középső és felső osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik az alsó, illetve középső osztályt ugyanezen vagy vele egyenlő fokú szakiskolában legalább elégséges sikerrel végezték.

Ujonnnan belépő tanulók születési bizonyítványt tartoznak felmutatni.

Javító vizsgálatra bocsáttatnak azon tanulók, kik legfeljebb 2 tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet. A javító vizsgálatra jelentkező tanulók utolsó évi bizonyítványukat, aug. 30-án d. e. 9—11 óraker adják át az igazgatónak.

Évi tandij az alsó osztályban 160, a középsőben 180, a felsőben 200 korona.

A tandij 2 részletben fizetendő és pedig az 1-ső részlet a beiratáskor, a 2-ik részlet február hó elején. Méltánylást érdemlő esetekben a tandij negyedévi részletekben is, de mindenkor előre, még pedig az 1-ső negyed a beiratáskor, a 2-ik negyed november 15-én, a 3-ik negyed február 1-én, a 4-ik negyed ápr. 15-én fizetendő.

Beiratási díj: 11 korona.

Egyéb díjak: a) hitközségi pénztárba: nyugdíjalapra 12 kor., énektanítási díj 2 kor., az izr. tanulók hitoktatási díj fejében 4 kor.; a beiratkozásnál: az önképzőkör könyvtára részére 2 kor., a róm. kath. tanulók hitoktatási díj fejében 6 kor.

Aki tandijmentességet kíván nyerni, eziránt írásban folyamodhatik. Folyamodók tartoznak kellően felszerelt kérvényüket augusztus 15-éig a nagykanizsai izr. hitközség előljáróságához benyújtani. A folyamodványhoz melléklendők: a szülők szegénységi, valamint a tanuló utolsó évi iskolai bizonyítványa.

A szülőknek vagy azok helyetteseinek kötelessége az iskolán kívül is a tanulók erkölcsi magaviselete felett őrködni. Az igazgatónak jogában áll megkövetelni, hogy olyan szállásadóktól, kiknél a felügyeletet elégtelennek tartja, az ifjak megbízhatóbb helyre vitessenek.

A vidéki szülőket figyelmeztetjük tehát, hogy gyermekeik elhelyezése tekintetében kellő körültekintéssel járjanak el. Ebben az igazgató és az osztályfőnökök szívesen szolgálnak útbaigazítással.

A tanulók óvakodjanak elrongyolott, piszkos és régiebb kiadású iskolai könyvek beszerzésétől. Minden tankönyvből a legújabb kiadás használandó.

Nagykanizsa, 1915. június 29.

B Ú N S A M U,
igazgató.

Tartalom:

I. Iskolaszék	2
II. Jelentés a lefolyt 1914—15. tanévről . . .	3
III. Hőseink	6
IV. Az iskola jötevői	13
V. Tanári kar	10
VI. Tanterv	11
VII. Az 1915—16. tanévben használandó tan- könyvek	29
VIII. Kivonat az iskola szervezeti szabályzatából	31
IX. Fegyelmi szabályok	34
X. Magánvizsgálati szabályzat	38
XI. A tanulmányi kirándulási alap zárószámadása	41
XII. Az Ifjúsági segítő egyesület pénztár- és vagyonkimutatása	42
XIII. A tanulók névsora	44
XIV. Az 1913—4. tanévben végzett tanulók al- kalmazási helye	48
XV. Jelentés az 1914—15. évi júniusi érettségi vizsgálatokról	49
XVI. A felső ker. iskolai érettségi bizonyítvány- nyal járó jogok és minősítés	53
XVII. Statisztikai kimutatások	54
XVIII. Értesítés a jövő tanévre	57

TABLE I

1	...	...
2	...	...
3	...	...
4	...	...
5	...	...
6	...	...
7	...	...
8	...	...
9	...	...
10	...	...
11	...	...
12	...	...
13	...	...
14	...	...
15	...	...
16	...	...
17	...	...
18	...	...
19	...	...
20	...	...
21	...	...
22	...	...
23	...	...
24	...	...
25	...	...
26	...	...
27	...	...
28	...	...
29	...	...
30	...	...
31	...	...
32	...	...
33	...	...
34	...	...
35	...	...
36	...	...
37	...	...
38	...	...
39	...	...
40	...	...
41	...	...
42	...	...
43	...	...
44	...	...
45	...	...
46	...	...
47	...	...
48	...	...
49	...	...
50	...	...
51	...	...
52	...	...
53	...	...
54	...	...
55	...	...
56	...	...
57	...	...
58	...	...
59	...	...
60	...	...
61	...	...
62	...	...
63	...	...
64	...	...
65	...	...
66	...	...
67	...	...
68	...	...
69	...	...
70	...	...
71	...	...
72	...	...
73	...	...
74	...	...
75	...	...
76	...	...
77	...	...
78	...	...
79	...	...
80	...	...
81	...	...
82	...	...
83	...	...
84	...	...
85	...	...
86	...	...
87	...	...
88	...	...
89	...	...
90	...	...
91	...	...
92	...	...
93	...	...
94	...	...
95	...	...
96	...	...
97	...	...
98	...	...
99	...	...
100	...	...

R
1963